Anul XCIX
(99)
SERIE NOUĂ

BISERICA ŞI ŞCOALA

PUBLICAŢIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ARADULUI

Fondat 1877
Nr. 11
Noiembrie 2018

Slujitori ai Bisericii – promotori ai Marilor Uniri din anii 1600, 1859 şi 1918

Retragerea aureliană din anii 271-275 lasă în urma ei o populaţie aflată într-un deplin proces de etnogeneză, proces din care va rezulta un nou popor cu o existenţă bimilenară. Spre deosebire de alte popoare care au primit creştinismul fie prin forţă datorită convertirilor conducătorilor săi, cum a fost în cazul popoarelor nordice, ori prin îndelungi campanii misionare aşa cum a fost cazul popoarelor sud americane acest popor a ieşit din creuzetul etnogenezei creştin şi ortodox.

Deşi despărţit administrativ, la început prin numeroasele formaţiuni statale, voievodate şi cnezate, iar mai apoi prin formarea celor trei principate poporul român a păstrat cu sfinţenie unitatea de limbă, credinţă şi neam dovadă fiind încercările de unire, în decursul timpului realizându-se trei uniri, ultima din 1918 fiind cea care a desăvârşit dorinţa de peste un mileniu a românilor de a fi toţi într-o singură entitate administrativă.

Primul punct de reper în istorie privind unirea în mod faptic a României îl reprezintă anul 1600, figura centrală a acestui eveniment marcant fiind domnul muntean Mihai Viteazul.

Domnia sa, deşi scurtă, a avut o importanţă crucială în spaţiul românesc, în special datorită efortului domnitorului de a scoate ţara de sub apăsătoarea dominaţie otomană. În acest scop, el a utilizat alianţele şi a integrat întregul său efort militar în conceptul cruciadei târzii.

După biruinţa de la Şelimbăr, Mihai reînfiinţat mitropolia ortodoxă de la Alba Iulia , un prim pas spre recunoaşterea oficială a confesiunii ortodoxe. Între timp, Baba Novac a intrat în Iaşi, iar în sud cetăţile Tighina; Cetatea Albă, Chilia şi Ismail au revenit lui Mihai. În numai trei săptămâni, întreaga Moldovă a fost luată în stăpânire, oştile sale dovedindu-se neputincioase doar în faţa zidurilor Hotinului, vechea cetate de la Nistru, unde Ieremia Movilă se refugiase împreună cu o parte a Curţii sale. În punctul cel mai înalt al activităţiisale Mihai se intitula *"Domn al Ţării Româneşti, Ardealului şi Moldovei"* şi îşi confecţiona binecunoscutul sigiliu pe care figurează cele trei ţări române surori[1]. În Transilvania domnitorul nu a modificat sistemul constituţional al Transilvaniei dar a luat măsuri în Transilvania în favoarea iobagilor români şi a preoţilor români. În beneficiul preoţilor, Mihai a obţinut scutirea lor de robotă[2].

Rolul Bisericii şi al clericilor în emanciparea naţională şi crearea României moderne. Mitropolitul Nifon

În anul 1789 se naşte pruncul Nicolae în familia blănarului Rusăilă, fiind al doilea copil al acestuia. De la început a manifestat o dragoste aparte pentru Biserică, astfel că a ajuns copil de altar al preoţilor de la biserica Oţetari. La 20 de ani, tânărul Nicolae era deja de trei ani frate în ascultarea părinţilor călugări de la Mănăstirea Cernica. În 1809, la doar 21 de ani, a fost tuns în monahism şi a primit numele de Nifon. Proaspătul monah nu a stat multă vreme la Cernica. Calităţile sale călugăreşti, vocea sa deosebită l-au îndemnat pe arhimandritul Calinic, starețul Cernicăi şi viitorul sfânt, cel ce l-a tuns în monahism, să-i dea binecuvântare spre a merge în ascultare la Mitropolia din Bucureşti. Aici a fost hirotonit diacon, iar ceva mai târziu, la praznicul Naşterii Domnului din anul 1826, a fost hirotonit preot de însuşi marele mitropolit Grigorie Dascălul.

După experienţa de la Mitropolie pleacă, la 1 februarie 1827, la Râmnic, unde episcopul şi viitorul mitropolit Neofit l-a numit iconom, primind şi rangurile de protosinghel şi arhimandrit. După ce în anul 1839 a fost egumen al Mănăstirii Cozia, în anul 1841 a fost făcut vicar al Mitropoliei din Bucureşti, fiind hirotonit arhiereu al Sevastiei, la 24 octombrie 1843.Şi-a purtat paşii din nou spre Râmnic, în jurul anului 1848, dar nu a rămas aici decât un an, căci la 11 august 1849 a fost numit locţiitor al scaunului mitropolitan de Bucureşti, până la 14 septembrie 1850, când Obştea Adunare, condusă de banul Grigore Filipescu, l-a ales titular. Înscăunat la 8 octombrie 1850, mitropolitul Nifon a păstorit 25 de ani[3].

Mitropolitul a prezidat astfel şedinţa membrilor partidei naţionale, ţinută în noaptea de 23 spre 24 ianuarie 1859, într-o sală a Hotelului „Concordia" de pe strada Smârdan din Bucureşti, când s-a hotărât ca Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei, să fie ales şi domn al Munteniei. A prezidat, de asemenea, şedinţa secretă ţinută în dimineaţa istoricei zile de 24 ianuarie 1859, în care, după cuvântarea plină de suflet al lui Vasile Boerescu, mitropolitul, cu mâinile ridicate către icoana Sfintei Treimi, s-a rugat aşa: „Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, aruncă-ţi privirea Ta asupra inimilor noastre şi nu slăbi curajul fiilor Tăi! Uneşte-i pe toţi într-o cugetare şi într-o simţire şi fă ca inimile tuturor să aibă aceeaşi bătaie pentru ţara lor. Prinţul Cuza este unsul Tău între noi şi pentru dânsul jurăm toţi că-l vom susţine".

La 1 ianuarie 1865, domnitorul Cuza i-a acordat titlul de Primat al României, care era socotit în mod oficial ca o consecinţă a unificării administraţiilor bisericeşti din amândouă ţările române [4]. În timpul păstoririi sale, au avut loc cunoscutele reforme bisericeşti ale lui Alexandru Ioan Cuza (secularizarea averilor mănăstireşti, Legea sinodală, Legea pentru numirea de mitropoliţi şi episcopi eparhioţi). În 1865 este numit primat al României.

La 10 mai 1866 întâmpină pe prinţul Carol care depune, în aceeaşi zi, jurământul de credinţă în faţa mitropolitului.

Pr. Răzvan Chivulescu
Parohia Craiva

Continuare în pagina 2

Prinos de mulţumire*

Rândurile de mai jos, cu admiraţie şi preţuire, Vă sunt adresate de către un dascăl de istorie, care timp de 44 de ani a ostenit în ogorul mănos al Şcolii Româneşti, respectiv în spaţiul Preparandiei lui Ţichindeal din Arad pentru a zidi minţi şi inimi de Tineri la flacăra ocrotitoare a valorilor noastre naţionale dar şi universale spre a deveni Oameni Morali, cu iubire pentru Legea cea strămoşească, pentru Limba Română, pentru tot ceea ce a fost şi încă mai este ethosul românesc, pentru acest binecuvântat de Dumnezeu, Pământ Românesc

Cu încântare şi mulţumire sufletească dar şi cu demnitate mărturisesc, că întâlnirea cu cel mai unic eveniment istoric românesc din ultima sută de ani – CENTENARUL MARII UNIRI – nu a fost gândită şi proiectată cu atâta cutezanţă, minuţie şi jertfelnicie, cu atâta râvnă şi dăruire de nici o altă instituţie a României contemporane precum Sfânta şi Preamărita noastră Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române. Avându-L în fruntea Ei pe un demn şi jertfitor şi prea zelos Înalt Păstor, pe Preafericirea Voastră, întreaga Biserică cea luptătoare a fost cu înţelepciune, responsabilitate şi tenacitate condusă astfel încât toate valurile perturbatorii care s-au abătut asupră-i n-au putut-o clinti de la drumul şi ţinta pe care a fost aşezată încă din toamna anului 2007: Sfinţirea Altarului şi a Iconostasului noii catedrale – CATEDRALA MÂNTUIRII NEAMULUI – în preajma Zilei Naţionale. Cu câtă aşteptare, cu câtă emoţie, cu câtă bucurie şi tremur sufletesc Vă Vor fi privit de acolo, din locaşurile sfinte dintre stele, martirii şi eroii Mântuirii Neamului Românesc, în ziua cea sfântă de 25 noiembrie 2018. Cu toţii vor fi stat la Poarta Raiului spre a privi jos în Grădina Maicii Domnului la minunea Bisericii Catedrale, lor închinate. Eu văd această nouă biserica catedrală ca pe o briliantă diademă pe care aţi aşezat-o, duminică 25 noiembrie 2018, pe capul fiecărui erou-martir încoronându-l ca pe un voievod din vremuri medievale, al acestui Pământ, pentru a cărui dezrobire şi întregire a plâns, s-a jeluit şi l-a stropit cu scump sângele său, jertfindu-se.

Doresc, Preafericite Părinte Patriarh, să primiţi deodată cu binemeritatele felicitări şi recunoştinţa şi mulţumirea mea pentru că Bunul Dumnezeu V-a dat puterea şi sănătatea sporindu-Vi-le laolaltă cu voinţa nestrămutată de a pune în lucrare idealul demnilor noştri monarhi şi ai Preafericirii Voastre înaintaşi în scaunul patriarhal. A fost Voia CELUI PREA ÎNALT din Ceruri să ajungeţi la cea mai înaltă treaptă a arhipăstoririi Bisericii Ortodoxe Române atunci când El a ştiut şi a îngăduit. Îmi îngădui a spune despre Preafericirea Voastră, şi nu mi-e teamă că greşesc, că Patriarhul Daniel este OMUL POTRIVIT, LA TIMPUL POTRIVIT, ÎN LOCUL POTRIVIT! Domnul Nostru Iisus Hristos V-a stat în preajmă, ajutându-Vă să străbateţi prin atâtea valuri şi impedimente dimpreună cu Biserica cea Vie pe care aţi apărat-o spre a putea ajunge la Fericita Zi de Duminică, 25 Noiembrie 2018. A fost momentul când aţi slujit împreună cu Preafericitul Patriarh Ecumenic al Constantinopolului şi al Noii Rome, Bartolomeu I şi Înaltpreasfinţitul Părinte Mitropolit de Patras, Hrisostomos, Sfânta Liturghie a sfinţirii Altarului şi Iconostasului Impozantei şi Cuceritoarei Noi Catedrale.

Primească, cu asupra de măsură, Patriarhia Ortodoxă Română cu al Său Înalt Păstor, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, felicitările noastre pentru că au fost singurele instituţii româneşti care au ştiut oferi naţiunii române şi Bisericii sale ortodoxe în anul de graţie unic şi fără de pereche – anul sărbătoririi Marii Uniri – în loc de umilinţă, de deznădejde, de mâhnire, de incertitudini, de dureri şi dezamăgiri, de desfrăţire – BUCURIE şi demnitate şi speranţă şi încredere în noi înşine şi-n ajutorul Sfintei Treimi. Preafericirea Voastră, cuvine-Vi-se pentru că ne-aţi dăruit mai presus de toate înfrăţirea, unitatea şi solidaritatea de care aveam şi avem atâta nevoie, binemeritatele închinăciuni smerite din partea fiilor Voştri credincioşi. Şi toate acestea Românii le-au primit şi le-au trăit întru întâmpinarea celei mai mari sărbători laice a lor – ZIUA NAŢIONALĂ. Şi toate aceste daruri românii le-au primit de la Sfânta lor Biserică şi le-au trăit în jurul Bisericii sale celei Noi, Catedrala Mântuirii Neamului Românesc. Aţi probat pe deplin Preafericite Părinte Patriarh că Biserica uneşte şi nu dezbină; aţi probat mai mult decât elocvent câtă dreptate a avut poetul nostru naţional Mihai Eminescu atunci când a spus că „BISERICA ORTODOXĂ E MAMA POPORULUI ROMÂN".

Vă mulţumim şi Vă felicităm şi pentru faptul că maniera în care Preafericirea Voastră aţi conceput şi aţi realizat sfinţirea Noii Catedrale, în aşa fel încât aţi deschis evenimentul în sine şi Ziua căreia i-a fost dedicată, spre alte orizonturi mai largi, respectiv spre orizonturile ortodoxismului universal, invitând pe Preafericiţii Patriarhi Bartolomeu al Constantinopolului şi al Noii Rome şi Teofil al Ierusalimului cu delegaţiile Preafericirilor lor. Aşadar, aţi conferit zilei naţionale şi ortodoxismului românesc participări la cele mai înalte niveluri de reprezentativitate ortodoxă universală şi nu le-aţi cantonat în formule, dezonorante locale, doar româneşti, spre deosebire de celelalte instituţii „statale" care parcă au fost mioape, surde şi câtuşi de puţin angrenate în marea entitate a Uniunii Europene. Aţi dăruit din Bucuria şi Fericirea noastră, în linia Prea Demnilor noştri Strămoşi Români şi altor mai mari Fraţi întru credinţă, nădejde şi trăire. Nu aţi uitat Părinte Patriarh să fiţi Bun şi prin Preafericirea Voastră şi noi înşine, făcându-i şi pe alţii să fie părtaşi la bucuria noastră.

Continuare în pagina 2

Slujitori ai Bisericii – promotori ai Marilor Uniri din anii 1600, 1859 şi 1918

Urmare din pagina 1

Atitudinea Bisericii față de actul Unirii din 1918

Rolul pe care l-a avut Biserica Ortodoxă Română în actul Unirii de la 1 decembrie 1918 a fost unul substanțial. Prin slujitorii de la altare, aceasta a indus și a păstrat mereu în inima românilor ideea de unitate națională și de credință. De altfel, momentul înălțător de la 1 decembrie 1918 a fost marcat de prezența a doi arhierei din Transilvania, printre care și viitorul patriarh al României, Miron Cristea, care au fost purtătorii de drapel ai Unirii la Adunarea de la Blaj.

Ziua Unirii nu este rodul unui eveniment spontan, ci al unui ideal împlinit, minuțios pregătit și mult așteptat. Ca orice eveniment important al istoriei neamului, și Unirea tuturor românilor poartă amprenta Bisericii, prin reprezentanții ei de seamă.

Biserica Ortodoxă Română a reușit să reprezinte interesele poporului păstorit, mobilizând atât elita intelectuală în săvârșirea unei acțiuni care să fie recunoscută de forurile internaționale, cât și mulțimea de credincioși, care să transmită că România Mare este rodul voinței lor. Relația dintre Biserică și Stat în țara noastră dăinuie încă de la începuturile noastre ca popor. Istoria Bisericii completează istoria națională și o împlinește. Anul 1918 nu face excepție și speculează contextul favorabil european ncă din timpul Primului Război Mondial, în perioada când România era în stare de neutralitate, la 4 mai 1915, tânărul om politic Nicolae Titulescu, într-un discurs rostit la Ploiești, rezuma gândul tuturor românilor privitor la Ardealul care lipsea, atât de mult, țării: „Din împrejurările de azi, România trebuie să iasă întreagă și mare".

Un document de epocă, descoperit de mitropolitul Antonie Plămădeală în Arhiva Cancelariei Sfântului Sinod, ne introduce în atmosfera pregătirii Unirii, în toamna anului 1918. Este vorba despre o scrisoare a lui Teodor Mihali, fruntaș

român naționalist, către episcopul de Caransebeș, Elie Miron Cristea, viitorul patriarh al României, datată 8 octombrie 1918. Ierarhul era invitat la un „sfat intim" ce urma să aibă loc la 12 octombrie 1918, la Oradea-Mare. La 12 octombrie, Comitetul Național întrunit la Oradea adopta o moțiune în care declara că românii transilvăneni nu mai recunosc Parlamentul și Guvernul imperial, revendicându-și, totodată, libertatea de acțiune. La 18 octombrie, Alexandru Vaida-Voievod, unul dintre semnatari, dădea citire documentului de la tribuna Parlamentului din Budapesta.

La 30 octombrie, episcopul Aradului, Ioan I. Papp, a cerut episcopilor români, ortodocși și greco-catolici, să-și precizeze atitudinea cu privire la Consiliul Național Român Central. Primul răspuns a venit din partea episcopului Miron Cristea al Caransebeșului, în forma unei adrese din 1 noiembrie pentru Consiliul Național Român, în care amintea dreptul fiecărui popor de a dispune liber de soarta sa. La 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, Biserica românească a fost reprezentată de cei 5 episcopi în funcțiune, 4 vicari, 10 delegați ai Consistoriilor ortodoxe și ai Capitlurilor greco-catolice, 129 de protopopi, câte un reprezentant al Institutelor teologice-pedagogice și câte doi reprezentanți ai studenților de la fiecare Institut teologic, la care s-au adăugat numeroși preoți și învățători ai școlilor confesionale, aleși ca delegați oficiali. Biroul Adunării Naționale a ales trei președinți, dintre care doi erau episcopi: Ioan I. Papp al Aradului și Dimitrie Radu de la Oradea.

Episcopul Miron Cristea a amintit, printre altele: „Nu ne putem gândi astăzi la altceva decât la ceea ce au hotărât și au făcut frații din Basarabia și Bucovina, adică la Unirea cu scumpa noastră România, alipindu-i întreg pământul strămoșesc"[5].

O atenție deosebită trebuie să acordăm episcopului Miron Cristea al Caransebeșului, viitor patriarh al României Mari. Datorită pregătirii sale intelectuale alese, dar și bogatei experiențe administrative acumulată la Centrul mitropolitan din Sibiu, în 21 noiembrie/3 decembrie 1909 a fost ales Episcop al Caransebeșului și înscăunat la 25 aprilie/8 mai 1910. La Caransebeș „a apărat școlile confesionale românești din Banat în fața încercărilor guvernului din Budapesta de a le desființa".

În același timp, a militat pentru unitatea națională a românilor, fiind prezent la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918, când s-a înfăptuit visul de veacuri al poporului român: Unirea cea Mare; de asemenea, a făcut parte din delegația care a prezentat la București regelui Ferdinand „Declarația de unire a Transilvaniei cu țara-mumă"[6].

Ca și episcop de Caransebeș, la sfârșitul anului 1918, simțind ceasul marelui moment istoric, începând cu data de 8 noiembrie 1918, a hotărât ca să nu mai fie pomenit în bisericile din eparhia sa numele împăratului Frantz Joseph, preoții urmând a se ruga „pentru înalta noastră ocârmuire națională" și „pentru Marele Sfat al națiunii române"[7]. Ca lider național român și militant pentru unificarea teritorială a României, patriarhul Cristea a fost numit senator, regent20 iulie 1927 – 8 iulie 1930 și, în cel din urmă an al vieții, în împrejurări deosebit de grele, prim-ministru, între 10 februarie 1938 și 6 martie 1939, dată la care a trecut la cele veșnice Decesul a survenit la Cannes (Franța), unde plecase pentru tratament medical. Trupul neînsuflețit al patriarhului a fost înmormântat în Catedrala Patriarhală din București[8].

Concluzie

După cum am putut observa mai sus Biserica prin ierarhii și slujitorii ei a fost întotdeauna alături de poporul român atunci când acesta a fost în fața încercărilor, sprijinindu-l în marile realizări. Nu putem vorbi despre o instituție care a asistat pasivă la frământările neamului românesc ci aceasta a fost mereu prezentă și pe lângă misiunea duhovnicească nu a neglijat și pe cea pământească. Astfel sprijinul pe care Biserica Română l-a acordat poporului în realizarea dezideratului unirii celor trei provincii românești este cel mai bun exemplu pe care-l putem oferi. Prin ierarhii ei Biserica Ortodoxă devine, alături de poporul căruia I-a purtat de grijă, ctitor al României Mari, a României de astăzi. Este de prisos să afirmăm că fără sprijinul și lucrarea acesteia prin ierarhii, clericii și intelelctuali am fi putut vorbi de o unitate de neam și o țară reîntregită. Pe lângă unitatea teritorială l-a care aceasta și-a adus aportul din plin Biserica a menținut vie conștiința de neam și de credință comună românilor divizați în cele trei provincii din cauza vicisitudinilor istorice și fără de care unirea din 1918 nu ar fi fost posibilă.

[1] *https://cyd.ro/unirea-politica-din-1600-si-consecintele-ei-istorice/*

[2] Florin CONSTANTINIU, *O istorie sinceră a poporului român*, Univers Enciclopedic, București, 2002, p. 139 .

[3] *https://ro.wikipedia.org/wiki/Nifon_Rusail%C4%83*

[4] Ciprian BÎRA, *Nifon, primul mitropolit al Principatelor Române Unite*, în *Ziarul Lumina*,

[5] Alexandru BRICIU, B*iserica și Marea Unire*, în *Ziarul Lumina*, 1 decembrie 2009

[6] *http://ziarullumina.ro/patriarhul-miron-cristea-fauritor-al-marii-uniri-131365.html*

[7] *www.cuvantul-liber.ro/news/101479/61/PATRIARHUL-MIRON-CRISTEA-I-ROLUL-SaU-LA-MAREA-UNIRE-DIN-1918-1868-1939*

[8] *https://ro.wikipedia.org/wiki/Miron_Cristea#Activitatea_politic%C4%83*

Prinos de mulțumire*

Urmare din pagina 1

Demnitarii noștri, în schimb, precum niște amnezici au uitat că președintele Parlamentului European a declarat deschis, onorându-ne, în fapt, prin declarația Domniei Sale, că Centenarul României Mari este și o sărbătoare europeană. Ce șansă unică au pierdut pigmeii noștri de politicieni și anume șansa de a fi prezentă Europa cea liberală și democratică alături de România, la Marea ei Sărbătoare Națională. Ce statură politică, câtă demnitate românească și europeană ar fi primit Centenarul Marii Noastre Uniri? Am pierdut o ocazie cu care nu ne vom mai întâlni, niciodată, cei care am fost contemporanii Zilei de 1 Decembrie 2018. Nu s-au putut „contamina", evident, în bine, de la Preafericirea Voastră atunci când au gândit marcarea omagiului eroilor noștri martiri. Dar oare nu-i onorăm prea mult dacă le atribuim faptul că ei au gândit, când în realitate ei nu l-au gândit, câtuși de puțin … și – au dovedit micimea inimii lor, epigonismul lor și lipsa de devoțiune pentru omagierea acelor Titani ai Istoriei noastre – EROII MARTIRI AI ÎNTREGIRII NAȚIONALE. Prea Fericirea Voastră i-ați „miruit" cu sfântul mir al smeritei și evlavioasei rugăciuni pe toți Eroii-Martiri în cadrul sfintei slujbe din seara de 24 noiembrie 2018, special dedicată „majestăților lor regale" – bunii și străbunii noștri înaintași.

Suntem mai mulți decât onorați de câtă apreciere Vă bucurați Preafericirea Voastră în plan ecleziastic și teologic universal. Suntem onorați și de ce să nu o mărturisim că suntem mândri de câtă apreciere și iubire se bucură biserica noastră ortodoxă în spațiul mai larg al bisericilor ortodoxe surori și nu în ultimul rând în inima și trăirile poporului român prea drept credincios.

Vă mulțumim Preafericite Părinte Patriarh pentru că ați rezistat atâtor „buturugi" care au apărut în calea Preafericirii Voastre. Pe toate le-ați urnit cu cutezanță, traversându-le cu dârzenie și înțelepciune. Vă mulțumim pentru că ați îmbogățit tezaurul cultural-bisericesc românesc cu un monument care onorează istoria și jertfa acestui prea obidit neam dar statornic în credința lui fermă în Dumnezeu Tatăl și Fiul și Sfântul Duh. Prin ctitorirea Celui mai impresionant, de până acum, Străjer al Credinței și Sufletului Românesc Ortodox - din ultima jumătate de mileniu - Catedrala Mântuirii Neamului, în realitate, Preafericirea Voastră, dimpreună cu miile de ctitori știuți și neștiuți ai Ei, ați Poleit Pământul Românesc, precum în vremuri cronicărești, mai Toți Marii noștri Domnitori și Voievozi cu trainice „capele sixtine românești„ - însemne nealterate ale spiritului nostru, care ne-au înălțat și ne vor ține înălțați, mereu, în urcușul nostru duhovnicesc pe SCARA CEA MARE către CERURI, spre LUMINA CEA NEÎNSERATĂ ȘI NICIODATĂ APUSĂ!

Suntem convinși că de 500 de ani neamul nostru românesc nu a mai trăit o a asemenea binecuvântare cerească precum cea din Duminica de 25 Noiembrie 2018. Avem în vedere, când facem o astfel de evaluare momentul, și el unic, al sfințirii Bisericii catedrale domnești de la Curtea de Argeș în augusta zi de 15 august 1517, ctitorie a vrednicului domn și voievod Neagoe Basarab. Așadar, Părinte Patriarh sunteți, incontestabil sunteți, întâiul ctitor între miile de mii de ctitori ai acestui monumental – monument religios și cultural românesc care va dăinui peste veacuri arătând lumii truda plină de credință a unui popor înrădăcinat profund în iubirea neîntinată pentru Hristos – Mântuitorul lumii. Vă mulțumim că PREAFERICIREA Voastră a „turnat" pe pământul românesc un briliant care sporește veșnicia și identitatea noastră românească, vorbind lumii mileniului al treilea de ortodoxismul nostru ca dimensiune existențială a profilului etnic românesc.

În sfârșit, Preafericite Părinte Patriarh Daniel ați dăruit Neamului Românesc, milioanelor de credincioși ortodocși îndeosebi, dar nu numai, un reper existențial în care și spre care să dorească, să viseze în DEMNITATE, să ajungă, precum la LOCURILE CELE SFINTE, spre a-L atinge cu privirea, spre a-L mângâia cu rugăciunea, spre a-L admira smeriți cu inima și spre a-L simți, vibrând, cu tot sufletul lor. Ați conferit, prin această Podoabă mult visată de înaintașii noștri, mai multă sacralitate acestui Pământ Românesc, drept pentru care mulțumirile și recunoștința noastră ce Vi le exprimăm sunt, prea sărace, prin cuvintele care le-au dat glas.

Sunteți Românul brav și vrednic, patriot binecuvântat de Dumnezeu să păstorească turma cea românească, ortodoxă, încredințată spre păstorire Preafericirii Voastre. Mulți au vrut să abată Păstorul de la drumul, de la ținta Sa. Nu au izbutit și nu vor izbuti! Pentru că Păstorul a fost și este tare în credință, tare în dorință, tare în voință, așa cum îi stă bine Celui aflat în frunte: să fie neînfricat!

Ne rugăm Bunului Dumnezeu să Vă ocrotească și să Vă binecuvânteze zilele Preafericirii Voastre și ale colaboratorilor din preajmă, ale specialiștilor și muncitorilor constructori pentru a vedea desăvârșită Lucrarea Catedralei Mântuirii Neamului în timpul dorit și nădăjduit de Inima și Mintea Preafericirii Voastre!

**Scrisoare adresată Preafericirii Sale, Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul sfințirii Catedralei Naționale, de către Prof. Dr. Doru Bogdan din Arad*

Catedrala Veche a Aradului și Centenarul Marii Uniri. O cronică a evenimentelor

În zilele de 9-11 noiembrie 2018, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu al Aradului, Parohia Ortodoxă Română Arad-Centru, a organizat o serie de manifestări cultural-bisericești dedicate împlinirii a 100 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri, sub genericul *Catedrala Veche Ortodoxă a Aradului. Rolul ei în afirmarea unității de credință și de neam*.

Evenimentul s-a integrat în seria de manifestări organizate în cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului, în contextul Hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin care anul 2018 este declarat „Anul Omagial al unității de credință și de neam și Anul Comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918", fiind organizat și coordonat de PC Părinte Traian Micoroi, Parohul Catedralei Vechi în strânsă conlucrare cu PC Părinte Dr. Cristinel Ioja și Protos. Dr. Nicolae M. Tang.

În ziua de 9 noiembrie 2018, la ora 18:30, în sala „Vasile Goldiș" a Consiliului Județean Arad, a avut loc lansarea monografiei-album intitulată *Catedrala Ortodoxă Veche – centru spiritual-liturgic și misionar-cultural al Aradului*. Evenimentul s-a situat în prelungirea Tedeumului oficiat în Catedrala Vechi care a deschis seria de manifestări dedicate Centenarului Marii Uniri. La această manifestare au fost prezenți Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei al Aradului, Preasfințitul Episcop-vicar Emilian Crișanul, Dr. Iustin Cionca, Președintele Consiliului Județean Arad, Prof. Univ. Dr. Coralia Cotoraci, Rectorul Universității „Vasile Goldiș" din Arad, membrii Permanenței Consiliului Eparhial, preoții slujitori din municipiul Arad, membrii Consiliului parohial, distinși invitați și oficialități din oraș, precum și credincioșii parohiei.

Manifestarea s-a deschis prin cuvântul Parohului Catedralei Vechi, Pr. Traian Micoroi, urmând cuvântul de salut al celor aflați în prezidiu. A urmat cuvântul autorilor, apoi intervențiile din sală. Întregul eveniment s-a bucurat și de un moment artistic prin interpretarea *Baladei pentru vioară*, de Ciprian Porumbescu, recitarea poeziei *Doina*, de Mihai Eminescu, precum și interpretarea a două cântece patriotice de către Corul bărbătesc al Facultății de Teologie din Arad, condus de Arhid. Lect. Univ. Dr. Tiberiu Ardelean.

Prezentarea volumului a fost făcută de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei care în cuvântul său a subliniat că prezentul volum reprezintă o trăirea aievea a istoriei Catedralei Vechi, mai ales prin pozele și documentele cuprinse în monografie, o concretizare a icoanei celor care au fost. Istoria parohiei nu se rezumă doar la o înșiruire de date ci este plasată în contextul social și cultural al vremii, ceea ce oferă o integrare a acestei parohii în contextul general al istoriei locului și al țării, a apreciat Înaltpreasfinția Sa.

Lucrarea aparține autorilor: Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, și Protos. Lect. Univ. Dr. Nicolae M. Tang. Este o lucrare inedită, cu caracter monografic, dedicată Catedralei Vechi din Arad, instituție eclesiastică cu rol major în viața Eparhiei Aradului. Monografia cuprinde texte, imagini și documente prin care este ilustrată istoria Catedralei Vechi din Arad, precum și contribuțiile de excepție ale ierarhilor, preoților slujitori și intelectualilor vremii la păstrarea și afirmarea identității de neam și de credință a românilor din aceste părți de țară. Editarea și publicarea acestei lucrări la sărbătorirea Centenarului Marii Uniri din 1918, reprezintă un omagiu față de făuritorii Unirii de la 1 Decembrie 1918, precum și a tuturor înaintașilor noștri care au trăit și s-au jertfit pentru idealul unității naționale.

Manifestările cultural-bisericești au continuat și sâmbătă, 10 noiembrie, printr-un program artistic prezentat de Corul de copii de la Parohia Arad-Centru, intitulat „Icoana Marii Uniri în sufletul copiilor". La evenimentul organizat au luat parte preoții și credincioșii parohiei care s-au bucurat să audă glasurile copiilor ce au lăudat eroismul și patriotismul străbunilor noștri. Copiii, îmbrăcați în port popular, au recitat creații proprii în versuri, poezii patriotice, au cântat la instrument (flaut și vioară), au prezentat un dans popular și au jucat hora unirii.

În deschiderea programului, Pr. Flavius Petcuț, Protopopul Aradului și preot slujitor al acestei parohii a subliniat că Marea Unire este o icoană care așteaptă să fie împlinită pe pământ și desăvârșită în Împărăția lui Dumnezeu, iar micii patrioți au cinstit-o cum se cuvine, prin glasurile lor. După eveniment copiii au primit pachete cu dulciuri, prăjituri și sărățele din partea parohiei. Corul de copii a fost instruit și coordonat de către credincioșii voluntari Sorin Săplăcan, Florina Babău și Anca Prodan.

În seara aceleași zile, în sala de festivități a parohiei, a avut loc vizionarea filmului „Preoții români – jertfă și rugăciunea pentru unire", o producție a Televiziunii Trinatas a Patriarhiei Române. Filmul a fost prezentat și comentat de către Pr. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie din Arad și preot slujitor al acestei parohii, la vizionarea acestuia participând un mare de credincioși ai parohiei și invitați.

În cea de-a treia zi a manifestărilor dedicate Centenarului Marii Uniri de la 1918, 11 noiembrie 2018, în Duminica a 25-a după Rusalii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala Veche a Aradului, la invitația Părintelui paroh Traian Micoroi. Din sobor au făcut parte: Pr. Flavius Petcuț, Protopopul Aradului, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad, Pr. Prof. Dr. Ioan Tulcan, Pr. Paroh Traian Micoroi, Pr. Pavel Teodor, Pr. pensionar Eugen Crișan, Arhid. Dr. Tiberiu Ardelean, Inspector eparhial, Arhid. Iov Orădan, Arhid. Viorel Herlo. În cuvântul de învățătură, Chiriarhul arădean a vorbit despre *„ Unitatea Duhului întru legătura păcii"* (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: *Ef* 4, 1-7 și *Lc* 10, 25-37), realizată prin limpezimea chipului aproapelui în ochii sufletești a fiecărui creștin întocmai samarineanului milostiv din Evanghelia duminicii. Având în vedere consacrarea zilei pentru festivitatea Centenarului Marii Uniri la Catedrala Veche arădeană, martoră a multor evenimente istorice, îndemnul apostolic redat în titlu, rămâne călăuzitor pentru toți fiii Bisericii și ai țării de a urma credința înaintașilor spre asigurarea și în viitor a căii desăvârșirii binelui, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa, a oficiat un Parastas pentru ctitorii, slujitorii și binefăcătorii Catedralei Vechi între care au fost pomeniți și membrii arădeni participanți la înfăptuirea Marii Uniri de la 1918.

La sfârșitul slujbei, Preacucernicul Părinte Traian-Ioan Micoroi, Parohul Catedralei Vechi, a mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru binecuvântarea acordată în vederea desfășurării acestui eveniment precum și pentru participarea la programul desfășurării acestuia pe parcursul celor trei zile. Cuvânt de mulțumire a adresat și tuturor slujitorilor și credincioșilor care s-au ostenit pentru buna organizare a acestui eveniment istoric.

La Sfânta Liturghie au participat numeroase oficialități locale, între care amintim pe domnul Sergiu Bîlcea, Vicepreședintele Consiliului Județean Arad și pe domnul Prof. Univ. Dr. Aurel Ardelean, Președintele Universității de Vest „Vasile Goldiș" din Arad.

Răspunsurile liturgice, au fost date de cântăreții stranei Catedralei Vechi și de Corul „Armonia", condus de maestrul Ovidiu Boar.

Seria manifestărilor dedicate Centenarului Marii Uniri s-a încheiat în seara zilei de 11 noiembrie 2018, printr-un concert coral, sub genericul NU UITA CĂ EȘTI ROMÂN!, susținut de cele două coruri ale Parohiei Arad-Centru, în Sala *Regele Ferdinand* a Primăriei Arad.

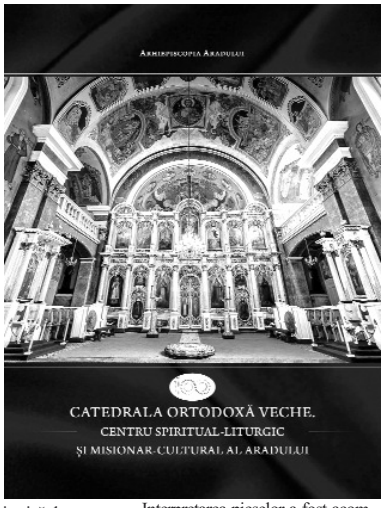

Concertul a fost prezentat de Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie din Arad și preot slujitor la această biserică, bucurându-se de prezența Preasfințitului Părinte Dr. Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Concertul s-a dorit a fi un omagiu închinat făuritorilor Marii Uniri, care au pregătit în Aradul secolului XIX Marea Unire și care au realizat și participat la Marea Unire de la 1918. Este un prinos de recunoștință adus înaintașilor dar și o afirmare în actualitate a acelor valori naționale și spirituale care au însoțit și susținut devenirea neamului românesc în istorie.

Deschiderea repertoriului coral s-a făcut de către copiii Parohiei Arad-Centru care sub îndrumarea domnului profesor Sorin Săplăcan au interpretat două cântece patriotice. Tot în acest cadru, domnul profesor a interpretat poezia *Doina*, de Mihai Eminescu, acompaniat la vioară de Ilinca Sîrbu, care a interpretat *Balada* de Ciprian Porumbescu.

A urmat Corul de tineret al Parohiei Arad-Centru, dirijat de Conf. univ. dr. Mircea Buta, care a deschis recitalul cu Imnul de Stat, muzica de Anton Pann, versuri de Andrei Mureșianu. În continuare corul a interpretat următoarele cântece patriotice și folclorice: *Se-aude glas peste Carpați*, muzica: Lt.-colonel Florian Mihai, versuri: Emilia Dorobanțu; *Frați români din lumea-ntreagă*, melodie tradițională, armonizare prof. Ghe. Bercea; *Polieleul* românilor, armonizare și prelucrare Mircea Buta; *La fântână*, prelucrare de Augustin Bena: *Chindia* – de Alexandru Pașcanu; *Omul când e necăjit* de Nicolae Oancea; *Nu mă călca, mândro, pe picior* de Nicolae Ursu; *Hai, să-ntindem hora mare*, cântec tradițional patriotic, aranjament la patru voci, Mircea Buta.

Interpretarea pieselor a fost acompaniată de către cvartetul „Debussy" de la Colegiul de Artă „Sabin Drăgoi" din Arad, condus de d-l profesor Dan Boar.

În partea a doua a concertului a urmat recitalul Corului „Armonia", recital compus din următoarele piese patriotice și folclorice: *Imnul eroilor*, muzica Ionel G. Brătianu, versuri Ion Dormidont; *Doină*, muzica Sabin Drăgoi; *Pui de lei*, muzica Ionel G. Brătianu, versuri Ion Neniţescu; *Sus inima români*, muzica Nicolae Oancea, versuri George Coșbuc; *Rapsodia I* (fragment), muzica George Enescu; *De la noi până la mândra*, muzica Emil Monția; *Bădișoru-i dus departe*, muzica Emil Monția; *La fântâna cu găleată*, muzica Emil Monția, versuri Maria Cunțan; *Mociriță cu trifoi*, muzica Doru Șerban.

Concertul s-a încheiat prin interpretarea piesei *Treceți batalioane române Carpații*, aranjament coral prof. Mircea Buta, de către cele două coruri, precum și tradiționalul *La mulți ani!*

Manifestările cultural-bisericești organizate de către Parohia Arad-Centru, vechea catedrală a Aradului, se constituie într-un pios omagiu adus tuturor acelora care au luptat pentru apărarea și afirmarea identității naționale, în mod deosebit, celor care au activat în spațiul comunității românești din jurul Catedralei Vechi, dar și pentru o înviorare a conștiinței naționale, pentru o responsabilizare a celor din prezent față de trecutul acestei țări, dar, mai ales, pentru o oferi identitate și viziune generațiilor viitoare.

Trăiască România Mare!!!

Protos. lect. dr.
Nicolae M. Tang

Aniversarea Centenarului la Catedrala Veche din Arad*

Sărbătorim la 1 decembrie, împreună cu întregul popor, Centenarul Unirii Transilvaniei cu Patria Mamă, proclamată de Adunarea celor peste 100.000 de reprezentanți ai poporului pe câmpul lui Horia de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918.

Această aniversare ne duce cu gândul în trecut la luptele de veacuri ale poporului nostru pentru libertate, unitate națională și dreptate socială, și, prețuind după cuviință vrednicia înaintașilor, ne cheamă să întărim astăzi unitatea întregului neam.

Am început manifestarea într-un mod mai puțin adecvat momentului, pentru a readuce în memoria colectivă două personalități ale culturii românești: Mihai Eminescu și Ciprian Porumbescu, de la a cărui naștere, s-au împlinit anul acesta la 14 octombrie 165 de ani, iar de la a cărui trecere în veșnicie s-au împlinit la 5 iulie anul curent 135 de ani.

S-au cunoscut și împrietenit la Mănăstirea Putna în anul 1871 la serbările organizate de Societatea Culturală „Arboroasa". Acolo, după festivitățile oficiale, pe pajiștea de lângă mănăstire, tânărul Ciprian după interpretarea unor piese muzicale, în admirația tuturor, s-ar fi aruncat la pieptul tatălui său, preotul Iraclie, strigând: **„Tată, am cântat astăzi Daciei întregi!"**. Atitudinea sa militantă pentru libertatea Bucovinei de sub dominația habsburgică i-a periclitat libertatea, fiind întemnițat aproape trei luni. A trecut în veșnicie luptând pentru idealul dezrobirii și unității naționale. A lăsat posterității, între multe alte creații muzicale, bisericești și laice și **Opereta „Crai nou"** după textul poeziei poetului Vasile Alecsandri și **„Balada pentru vioară",** devenită partitură de referință a creației culturii românești.

Manifestările bisericești și culturale pe care le parcurgem sub genericul „Catedrala Ortodoxă Veche a Aradului. Rolul ei în afirmarea de credință și de neam", au constituit o prioritate în activitatea Consiliului Parohiei Arad - Centru, începând cu ședința din 29 decembrie 2017 și continuând cu cele hotărâte în ședințele din 29 ianuarie, 2 aprilie, 18 aprilie și 7 noiembrie 2018.

Programul manifestărilor desfășurate sub oblăduirea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei al Aradului, a fost înaintat spre aprobare Centrului Eparhial, cu adresa nr. 80/2018, având următoarele propuneri:

1. Tipărirea unui album monografic al Bisericii „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul", cu titlul: „Catedrala Ortodoxă Veche. Centru Spiritual-Liturgic și Misionar-Cultural al Aradului", având ca autori pe Preacucernicul părinte profesor universitar dr. Cristinel Ioja și pe Preacuviosul protosinghel lector universitar dr. Nicolae M. Tang.

2. Organizarea unui program artistic adecvat momentului, de către copii de la Parohia Arad-Centru.

3. Organizarea unui concert coral susținut de corurile parohiei, cu cântece folclorice și patriotice.

Această acțiune a Parohiei Arad-Centru este parte a unui program de manifestări stabilit la nivel național de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința din 28 octombrie 2016, iar în plan eparhial se înscrie în contextul celor organizate de Centrul eparhial Arad în întreaga eparhie, culminând cu prezentarea lucrării Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad.

Actul Marii Uniri de la 1 decembrie 1918, care urmează celui din 9 aprilie 1918, prin unirea Basarabiei cu România, și celui din 28 noiembrie 1918 prin unirea Bucovinei cu România, constituie materializarea speranțelor de dezrobire și afirmare națională, după veacuri de restrițe și asupriri.

Pentru libertatea și independența pământului românesc au luptat atâtea veacuri fiii încercatului nostru popor în frunte cu marii săi conducători. Prin lupta și jertfa acestora și a sutelor de mii de eroi rămași anonimi din Muntenia, Oltenia, Dobrogea, Moldova, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, poporul și-a păstrat ființa națională, precum și pământul pe care îl stăpânește și îl muncește de milenii.

Mihai Viteazul a izbutit pentru o clipă să realizeze unitatea statală, având posibilitatea să se intituleze: „Din mila Lui Dumnezeu, domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată țara Moldovei".

În memoriile adresate Europei din acel timp, Mihai Viteazul arăta că Ardealul reprezenta „pohta ce am pohtit", cea mai înaltă „pohtă" a lui și a tuturor românilor, căci dorința unirii nu reprezenta o ambiție personală a marelui voievod, ci o năzuință străveche, un gând viu pentru românii de pretutindeni.

Continuare în pagina 4

Aniversarea Centenarului la Catedrala Veche din Arad*

Urmare din pagina 3

Sunt semnificative cuvintele Episcopului Nicodim Munteanu de la Huşi, viitorul patriarh, adresate credincioşilor ardeleni şi bucovineni, prezenţi la hramul Mănăstirii Neamţ, în anul 1914:

„De sute de ani veniţi la această mănăstire ca să vă întăriţi în credinţa creştină ortodoxă şi în dragostea de neam. Dar ca să pătrundeţi până aici, acei din provinciile subjugate, aţi trebuit să treceţi graniţele cu multă frică şi cu mari greutăţi. Ţine-ţi minte însă un lucru. Nu va trece mult şi aceste blăstămate hotare care ne frâng trupul nostru naţional, vor cădea – şi hotărât că vor cădea – şi atunci vom alcătui o apă şi un pământ. Duceţi vestea aceasta în părţile voastre şi vestiţi tuturor că se apropie ziua mântuirii şi unirii întregului nostru neam!”.

Proorocia marelui ierarh a devenit realitate la 1 decembrie 1918. A fost un eveniment istoric, care a coagulat întreaga suflare românească, indiferent de confesiune sau stare socială. Biserica a fost şi de această dată alături de popor, stare ce explică prezenţa unor credincioşi şi preoţi în răscoala lui Doja, a lui Horea, Cloşca şi Crişan, a lui Tudor Vladimirescu, la Revoluţia din 1848, în mişcarea pentru Unirea Principatelor Române, în Războiul de Independenţă, în Răscoala de la 1907, ş.a. şi cu toate că după 1700, credincioşii din Transilvania au fost împărţiţi prin silnicia împăraţilor habsburgi în două Biserici, ei au rămas uniţi în legea strămoşească şi uniţi în slujirea intereselor superioare ale poporului român.

Această unitate poate fi exemplificată prin faptul că episcopul Inochentie Micu cheamă pe uniţi şi pe ortodocşi la sinod ca să discute problemele drepturilor poporului român; prin faptul că episcopii Gherasim Adamovici şi Ioan Bob înaintează împreună Dietei şi împăratului, *Suplex Libellus Valachorum,* că episcopii Vasile Moga şi Ioan Lemeny intervin pentru drepturile românilor de pe pământul crăiesc şi pentru păstrarea limbii române în şcolile confesionale, că episcopii Andrei Şaguna şi Lemeny prezidează Adunarea din 1848 de pe Câmpia Libertăţii şi prezentând apoi, doleanţele poporului român (ca şefi de delegaţii). Aceeaşi conlucrare o găsim şi în procesul Memorandiştilor, şi în activitatea Astrei, şi în cultivarea sentimentului naţional. De aceea a apărut firească prezenţa episcopilor, consilierilor, teologilor, preoţilor şi credincioşilor, într-o frumoasă înfrăţire şi la evenimentele epocale, de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918.

În vâltoarea pregătirii şi derulării marelui eveniment, Aradul a avut un rol determinant. De aceea prin toate acţiunile premergătoare actului Unirii de la Alba Iulia, Aradul şi-a câştigat un loc binemeritat în istoria înfăptuirii statului naţional unitar roman. Alături de proeminente personalităţi politice arădene ale vremii, care au iniţiat şi dirijat aceste evenimente, un rol important l-au avut şi unele personalităţi din rândul clerului arădean.

După moartea mitropolitului Vasile Mangra al Ardealului (14 octombrie 1918), scaunul mitropolitan a fost suplinit de episcopul Aradului, până la alegerea noului mitropolit. În această nouă situaţie, pe lângă centrul politic, Aradul a devenit şi centrul bisericesc al românilor din Transilvania, fapt care a oferit episcopului arădean importante prilejuri de a se manifesta în sprijinul mişcării naţionale. În calitate de locţiitor de mitropolit, episcopul a fost prezent la toate evenimentele importante legate de actul Unirii, iar Aradul a fost locul unde s-au ţinut sinoadele mitropolitane, ocazie cu care au fost luate decizii importante prin care s-a stabilit atitudinea Bisericii Ortodoxe din Transilvania faţă de evenimente, atât în plan politic cât şi bisericesc.

În acest context Catedrala Veche din Arad, parte componentă a istoriei Mitropoliei Transilvaniei în general şi a Eparhiei Aradului în special, devine martor a unei istorii şi vieţi culturale şi bisericeşti prin găzduirea unor evenimente de interes naţional.

Personalităţi marcante din istoria Catedralei Vechi: ierarhi, ctitori, clerici, intelectuali, devin repere în călăuzirea spre izbândă a luptei pentru libertatea şi unitatea naţională.

Toţi ierarhii arădeni şi-au început lucrarea pastorală în impunătoarea Catedrală având conştiinţa dimensiunii slujirii la care au fost chemaţi, luând ca pildă jertfa înaintaşilor.

Aşa, spre exemplu, exprimă această stare copleşitoare Preasfinţitul Episcop Dr. Timotei Seviciu în Catedrala din Arad, ca „maică a bisericilor din Eparhie”, la întronizarea ca episcop eparhiot: „Cu vădită emoţie trăiesc acest moment în care sunt aşezat în locul care reprezintă catedra de propovăduire a dreptei credinţe, amvonul şi strana înălţării sfintelor rugăciuni şi jilţul cârmuirii duhovniceşti a Bisericii Mântuitorului din părţile Aradului şi Hunedoarei. Drept întărire mi s-a încredinţat şi toiagul călăuzirii neabătute a mădularelor acestui Trup tainic al Domnului nostru Iisus Hristos. Dacă am urcat trupeşte aceste trepte simbolice, cugetul îl port spre suişul spiritual a ceea ce cu adevărat reprezintă înălţimea acestui scaun. De la înălţimea lui grăieşte o întreagă istorie a acestui colţ de ţară prea minunat (...); vlădici plini de înţelepciune ca şi Gherasim Raţ, participant la Revoluţia din 1848, sau Ioan Papp, unul dintre militanţii de frunte pentru realizarea Marii Uniri de la 1918. În acest context se pot reaminti cuvintele celui din urmă care au constituit deviză pentru toţi ierarhii ulteriori, fiind citat constant în toate cuvântările-program ale acestora: „Unde merge poporul, mergem şi noi vlădicii”. Şi au fost toţi împreună cu poporul...” (PS dr. Timotei Seviciu).

Pe lângă personalităţile bisericeşti în parte amintite şi pe lângă patrioţii Vasile Goldiş, Ioan Suciu, Ştefan Cicio Pop, George Pop de Băseşti, Alexandru Vaida-Voevod, ... şi mulţi alţii, împreună cu oameni de cultură îşi aduc contribuţia la înfăptuirea unităţii naţionale a tuturor românilor. Între aceştia este demn de amintit fiul preotului Iosif Goga din Răşinari, poetul Octavian Goga, care a fost unul dintre cei mai activi protagonişti ai Marii Uniri, motiv pentru care a dobândit supra-numele de poetul Marii Unirii. Alături de Nicolae Filipescu, Take Ionescu, Nicolae Iorga, Vasile Lucaciu, Goga ia parte activă la mobilizarea generală a maselor în lupta pentru realizarea unităţii naţionale. Versurile sale sunt adevărate ordine de mobilizare:

„Veniţi români. Porniţi-vă spre munte,
V-arată drumul morţii din morminte
Să nu uitaţi a veacurilor carte,
Veniţi, veniţi ! Căci adevăr zic vouă
Ori vă mutaţi hotarul mai departe,
Ori veţi muri cu trupul frânt în două!”
(Latinitatea din tranşee).

În timpul neutralităţii, Goga s-a zbătut ca nimeni altul pentru crearea unui curent de opinie privind unirea tuturor românilor într-un singur stat. Despre bătălia purtată pentru realizarea acestui vis, scrie versurile în cunoscuta poezie „Noi”.

„La noi sunt codri verzi de brad
Şi câmpuri de mătasă;
La noi atâţia fluturi sunt,
Şi-atâta jale-n casă.
Privighetori din alte ţări
Vin doina să ne-asculte;
La noi sunt cântece şi flori
Şi lacrimi multe, multe...
……
La noi nevestele plângând
Sporesc pe fus fuiorul,
Şi-mbrăţişându-şi jalea plâng
Şi tata, şi feciorul.
Sub cerul nostru-nduioşat
E mai domoală hora,
Căci cântecele noastre plâng
În ochii tuturora.
……
Avem un vis neîmplinit,
Copil al suferinţii,
De jalea lui ne-au răposat
Şi moşii, şi părinţii...
Din vremi uitate, de demult,
Gemând de grele patimi,
Deşertăciunea unui vis
Noi o stropim cu lacrimi...”

Cu câteva luni înainte de 1 Decembrie 1918, Octavian Goga pleacă în Franţa, încredinţându-i-se o serie de misiuni diplomatice în vederea determinării marilor puteri de a recunoaşte desăvârşirea unităţii statale româneşti. Actul de făurire a României Mari devine realitate. Apoi, în versuri inegalabile, exclamă cu entuziasm şi mare bucurie:

„Te-am dărâmat, hotar de-odinioară,
Brâu împletit din lacrimi şi din sânge,
Veriga ta de foc nu ne mai strânge
Şi lanţul tău a încetat să doară”.

Fără îndoială că subiectul Marii Uniri este inepuizabil prin mulţimea documentelor şi a faptelor petrecute atunci. El încheie lupta de veacuri a poporului român pentru libertate şi unitate, pentru formarea Statului Naţional Unitar Român.

Onorabili participanţi

Biserica cunoscută astăzi arădenilor sub denumirea de Catedrala Veche, este cea de-a patra Catedrală arădeană despre care s-au păstrat mărturii şi documente istorice.

Pe parcursul istoriei, în actuala Catedrală Veche a Aradului au fost înfăptuite o seamă de împliniri ale vieţii bisericeşti şi civile, astfel:

1. Catedrala Veche a fost centrul de păstrare şi transmitere a dreptei credinţe prin lucrarea pastoral-misionară a ierarhilor care s-au succedat.

Secolele XIX şi XX, au constituit perioada de pătrundere prin această parte de ţară a multor învăţături sectare şi grupări religioase, străine de duhul Ortodoxiei.

În aceste condiţii se impunea ca dreapta credinţă să fie temeinic argumentată prin cuvânt şi faptă.

Aşa se explică grija deosebită a ierarhilor pentru instruirea personalului clerical în Institutul şi apoi Academia Teologică, prin cooptarea unor cadre didactice temeinic pregătite şi cu o ţinută morală exemplară.

2. Catedrala Veche a fost spaţiul de manifestare a culturii prin întreţinerea şcolilor confesionale şi de stat şi selectarea cu rigurozitate a dascălilor lor, între care amintim pe Alexandru Gavra, profesor la Preparandia din Arad, dr. Atanasie Şandor, medic şi profesor la Preparandie, Iosif Moldovan, unul din dascălii eminenţi ai Aradului, director al Şcolii Arad-Centru din cartierul Pârneava, preşedinte al Reuniunii Învăţătorilor Români din Arad, inspector şcolar la Arad şi Oradea, membru al Astrei arădene şi în Senatul şcolar al Consistoriului Ortodox din Arad sau Ascaniu Crişan, profesor şi mai apoi director al Liceului „Moise Nicoară”.

3. Catedrala Veche a fost centrul de emancipare şi cultivare a conştiinţei de neam şi lege românească. În Catedrala arădeană încă nesfinţită, la 22 iulie 1864 s-au adunat delegaţii clerici şi mireni sub prezidiul episcopului Procopie Ivaşcovici, spre a alege deputaţii la Congresul sârbesc, unde urma să se dezbată separarea românilor din Ardeal de ierarhia sârbească.

În anul următor, 1865, românii arădeni serbează în aceeaşi biserică evenimentul memorabil al reactivării Mitropoliei Ortodoxe Române a Ardealului şi anexarea la Episcopia Aradului a unei părţi din Banat.

La data de 13 septembrie 1865, prefectul Aradului Gheorghe Popa, este chemat la Viena, pentru a ridica Diploma cezaro-regească, în baza căreia o parte a românilor bănăţeni sunt puşi sub jurisdicţia episcopului de Arad, Diplomă pe care o înmânează episcopului Procopie Ivaşcovici la 17 septembrie 1865, cu prilejul sfinţirii catedralei la care participă o seamă de delegaţi bănăţeni.

În clădirile anexe ale catedralei, s-au adunat reprezentanţii românilor din oraşul Arad pentru a-şi desemna delegatul ce urma să-i reprezinte la conferinţa de la Sibiu din 30 aprilie/12 mai - 2/14 mai 1881, în urma căreia a luat naştere Partidul Naţional Român şi s-a adoptat programul de revendicări imediate, care a stat multă vreme la baza activităţii politice româneşti din toată Transilvania.

Între personalităţile marcante dedicate acestui ideal au fost o seamă de membri ai conducerii comunităţii parohiale, între care amintim pe:

1. Ioan Arcoşi (1792-1884), cunoscut avocat şi militant naţionalist din generaţia lui Moise Nicoară, care a cerut înfiinţarea unei catedre de limba română la Gimnaziul de Stat din Arad, convins fiind că numai „ştiinţa limbii materne” asigură formarea tineretului în spiritul istoriei şi valorilor naţionale. A fost primul preşedinte al Comunităţii parohiale a românilor ortodocşi din Arad.

2. Alexandru Gavra (1797-1884), absolvent al Facultăţii de Ştiinţe din Oradea, ajunge profesor la Preparandia din Arad, pe care o slujeşte timp de 55 de ani neîntrerupt, cu un devotament şi spirit de jertfă remarcabile. A fost implicat în întreaga mişcare naţională a românilor din Arad şi Bihor, fiind membru al Astrei arădene, şi al instituţiilor bisericeşti locale. A fost unul dintre ultimii luptători, în sens iluminist, în linia lui Ţichindeal, al cărui nume s-a gravat în inima şi conştiinţa a zeci de învăţători şi preoţi care s-au hrănit cu sămânţa spiritului său românesc şi ortodox, mai bine de un jumătate de veac.

3. Ioan Popovici-Desseanu (1831-1892) de profesie avocat, a fost un sprijinitor al culturii româneşti din cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În casa acestuia, (str. I. Popovici-Desseanu, nr. 2), au fost găzduiţi Mihai Pascaly şi alţi câţiva membrii ai trupei sale, între care şi Mihai Eminescu, cu ocazia turneului teatrului bucureştean a lui Pascaly, în Arad, în anul 1868. În această casă s-a cunoscut Iosif Vulcan, directorul revistei *Familia* cu Mihai Eminescu. A fost deputat în Parlamentul de la Budapesta.

4. Dr. Nicolae Oncu (1843-1914), a fost fiu de ţărani din Râşca, comitatul Zarand, studiind la Beiuş, Brad, Lugoj, Oradea, apoi dreptul la Viena şi Bruxelles, unde îşi ia şi doctoratul. În 1871, înfiinţează, împreună cu Mihai Eminescu şi Ioan Slavici, societatea „România Jună”, la Viena. Întors în ţară, se stabileşte la Arad, unde în 1880 înfiinţează instituţii culturale şi economice. De numele său se leagă înfiinţarea în 1887 a Băncii „Victoria” din Arad. A fost primul director al Institutul Tipografic „Tribuna”. Din 1906 devine deputat de Arad în Parlamentul de la Budapesta. Şi-a legat numele de înfiinţarea Casei Naţionale din Pârneava în anul 1902 şi de construirea edificiului Şcolii Civile de fete din anul 1912. A fost deputat în Sinodul eparhial.

Distins auditoriu

Astăzi înscriem şi noi o pagină din istoria acestui sfânt aşezământ – Complexul ecleziastic Catedrala Veche a Aradului. Este un moment de comemorare şi cinstire cu recunoştinţă a tuturor celor care ştiuţi şi neştiuţi, sunt înscrişi în Cartea Vieţii ca şi ctitori, nu atât ai zidurilor, cât ai mesajului păstrării conştiinţei de neam şi credinţă străbună.

Parcurgem un moment festiv în care plecând cu recunoştinţă fruntile înaintea jertfei înaintaşilor, mulţumim lui Dumnezeu pentru toate, cu nădejde în ajutor ceresc şi pe viitor.

Acest moment festiv primeşte un plus de valoare prin prezenţa personalităţilor bisericeşti şi civile ale urbei şi a Dumneavoastră, a tuturor participanţilor.

Nu în ultimul rând, cu regretul că tributar uitării, să fi omis pe cineva, adresez calde şi respectuoase mulţumiri, tuturor celor care prin gând, cuvânt şi faptă, ne-au stat alături, pentru ca astăzi să putem spune cu mulţumire, deodată cu cuvântul inspirat: „Până aici ne-a ajutat nouă Domnul” ***(I Regi 7, 12).***

Nădăjduim că manifestările desfăşurate la Catedrala Veche în zilele de 9-11 noiembrie 2018, cu prilejul Centenarului Marii Uniri de la 1918, vor întări sentimentul naţional şi patriotic în sufletele participanţilor prin cele văzute, auzite şi scrise acum.

Prin comemorarea făuritorilor Marii Uniri şi a contribuţiei acestora la îndeplinirea idealului de unitate naţională, aducem un pios omagiu de recunoştinţă, dar şi chipurile atâtor martiri pentru ca să înfăţişăm celor de astăzi câteva pilde vii de dragoste, de dăruire şi de jertfă pentru ţara şi neamul din care au fost plămădiţi.

Jertfa lor nu a fost zadarnică! Ea stă la temelia actului istoric de la 1 Decembrie 1918, a României Mari, pe veci reîntregită!

* *Cuvântul Parohului Catedralei Vechi, Pr. Traian-Ioan Micoroi, la deschiderea festivă a manifestărilor cultural – bisericeşti prilejuite de proclamarea anului 2018, Anul Omagial al unităţii de credinţă şi de neam şi Anul Comemorativ al făuritorilor Marii Uniri de la 1918*

Actualitate eparhială – Noiembrie 2018

SLUJIRI CHIRIARHALE

Vizita Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, în Cehia

În zilele de 3-5 noiembrie 2018, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, participă la sărbătorile dedicate împlinirii unui deceniu de la înfiinţarea Parohiei Ortodoxe Române din Praga, Cehia. Înaltpreasfinţia Sa este însoţit de către Părintele Mihai-Octavian Blaj, consilier economic şi Arhid.dr. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial la Centrul eparhial Arad.Sâmbătă, 3 noiembrie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a săvârşit împreună cu Înaltpreasfinţitul Părinte Mihail, Arhiepiscop de Praga şi al Ţinuturilor Cehe, Sfânta Liturghie în capela Spitalului din Beorun, un oraşel de lângă capitala cehă. La finalul slujbei, Înaltpreasfinţitul Părinte Mihail a vorbit despre bunele raporturi cu Biserica Ortodoxă Română şi cu Eparhia Aradului din care face parte Părintele Andrei Danciu, parohul comunităţii româneşti din Praga. Inatpreasfinţitul Părinte Timotei întărind cuvântul ierarhului ceh în perspectiva continuării bunelor raporturi între Bisericile Ortodoxe surori, subliniind importanţa muncii pe planul asistenţei sociale şi medicale.

Duminică, 4 noiembrie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, dimpreună cu Înaltpreasfinţitul Părinte Mihail, au săvârşit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfinţii Arh. Mihail şi Gavriil" din Praga. Din sobor, alături de cei doi ierarhi, au făcut parte: Pr. Octavian Blaj, Pr. Andrei Danciu, Pr. capelan Roman Hajdamacenko, Arhid. Tiberiu Ardelean şi Arhid. Valerij Samolyuk.

Cuvântul de învăţătură a fost rostit de către Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, intitulat „***Cinstirea celor adormiţi***" (în baza citirilor scripturistice ale duminicii: Gal. 6; Lc. 16), în care a arătat cum fiecare credincios are datoria afirmării identităţii naţionale şi religioase prin a cinsti pe înaintaşii vrednici ai istoriei ţării şi neamului, în mod aparte pe eroii săi de veşnică pomenire. Perioada în care Parohia Ortodoxă Română din Praga împlineşte un deceniu de la înfiinţare coincide cu zilele pomenirii celor trecuţi în veşnicie iar pe plan istoric ca şi în vatra străbună, sărbătoreşte Centenarul Marii Uniri de la 1918. Poporul român şi ceh au luptat împreună în primul şi al doilea Război Mondial şi au cultivat legăturile prieteneşti totdeauna, aceasta fiind garanţie pentru viitor contribuind la pacea şi propăşirea lumii; iar Biserica Ortodoxă întăreşte pin unitatea ei lucrarea ce se depune pe acest plan, spre binele general, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

La finalul slujbei, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei i-a oferit Înaltpreasfinţitului Părinte Mihail ditincţia eparhială engolpion şi cruce „Sf. Ier. Sava Brancovici" iar Părintelui Andrei Danciu crucea pectorală a aceleiaşi distincţii. Totodată, prin Părintele Mihai-Octavian Blaj a dăruit din partea Centrului eparhial din Arad, ca înzestrare pentru biserica cu hramul „Sfântul Mihail" a românilor din Praga, o Evanghelie şi un set de Sfinte Vase. La rândul său, Preotul Andrei Danciu le-a oferit oaspeţilor diferite daruri tradiţionale, cu mulţumirea pentru grija arătată de Biserica Ortodoxă Română faţă de comunitatea din Praga.

La rândul său, Arhiepiscopul Mihail i-a oferit Arhiepiscopului Aradului un engolpion şi celor doi însoţitori câte o cruce pectorală.

Ierarhul arădean a apreciat faptul că în această biserică se adună în unitate de credinţă şi limbă românească români atât din ţară, Republica Moldova şi din alte ţări. Aceasta, cu atât mai mult este semnificativă în Anul Centenar.

Vizita chiriarhului arădean, a Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei în Cehia s-a încheiat luni, 5 noiembrie 2018.

Hramul Mănăstirii Roşia

Joi, 8 Noiembrie 2018, când se face prăznuirea Soborului Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil şi al tuturor cereştilor puteri, mulţime de pelerini din toate părţile judeţului Arad au venit la Mănăstirea de maici închinată Sfinţilor Arhangheli din satul Roşia, Protopopiatul Sebiş, pentru a participa la slujba de hram. Chiriarhul arădean a fost întâmpinat de Părintele Alexandru Botea, Protopopul Sebişului, de soborul de preoţi din vecinătate, de obştea monahală în frunte cu maica stareţă Haritina şi de mulţimea de credincioşi.

După aceasta, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a săvârşit Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie în biserica mănăstirii înconjurat fiind de soborul de preoţi şi diaconi. Din sobor au făcut parte şi părintele Alexandru Botea, protopopul Sebişului precum şi Arhid. Dr. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial.

La momentul rânduit, Chiriarhul arădean a rostit cuvântul de învăţătură cu titlul „***Lumea văzută şi cea nevăzută***" (pe baza citirilor scripturistice ale sărbătorii: Evr. 2; Luca 10), prin ochii trupeşti şi sufleteşti ai credincioşilor mărturisitori ai adevărurilor creştine, percepând echilibrul universal al creaţiei de către Dumnezeu, a Cărui slujitori împlinesc voia Sa, căreia se supune omul pe care l-a micşorat cu puţin faţă de îngeri (cf. Evr. 2, 7; Ps. 8, 5). Numărul acestora este necuprins dar treptele slujirii lor sau al ierarhizării rămâne la cel al unităţii în comuniune deplină cu Dumnezeu, căutând să cuprindă pe toţi oamenii ce iau locul îngerilor căzuţi în întuneric odată cu cel ce a fost înger de lumină. Fiecare om îşi are îngerul păzitor sub ale cărui aripi netrupeşti caută asemenea sfinţilor să devină înger în trup spre asemănarea cu Dumnezeu, după chipul Căruia a fost creat, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de un grup de studenţi de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad.

Slujire Arhierească la Catedrala Veche, cu prilejul manifestărilor dedicate Centenarului

În Duminica a 25-a după Rusalii, 11 noiembrie 2018, Chiriarhul arădean, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a săvârşit Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala Veche a Aradului, cu prilejul manifestărilor dedicate Centenarului Marii Uniri de la 1918, organizate de către Parohia Arad-Centru, la iniţiativa Părintelui paroh Traian Micoroi. Din sobor au făcut parte: Pr. Flavius Petcuţ, protopopul Aradului, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad, Pr.Prof. Dr. Ioan Tulcan, Pr. Paroh Traian Micoroi, Pr. Pavel Teodor, Pr. pensionar Eugen Crişan, Arhid. Dr. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, Arhid. Iov Orădan, Arhid. Viorel Herlo.În cuvântul de învăţătură, Chiriarhul arădean a vorbit despre „***Unitatea Duhului întru legătura păcii***" (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Efes. 4; Lc. 10), realizată prin limpezimea chipului apropelui în ochii sufleteşti a fiecărui creştin întocmai samarineanului milostiv din Evanghelia duminicii. Având în vedere consacrarea zilei pentru festivitatea Centenarului Marii Uniri la Catedrala Veche arădeană, martoră a multor evenimente istorice, îndemnul apostolic redat în titlu, rămâne călăuzitor pentru toţi fiii Bisericii şi ai ţării de a urma credinţa înaintaşilor spre asigurarea şi în viitor a căii desăvârşirii binelui, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

La finalul Sfinte Liturghii, Înaltpreasfinţia Sa, a oficiat un Parastas pentru ctitorii, slujitorii şi binefăcătorii Catedralei Vechi între care au fost pomeniţi şi membrii arădeni participanţi la înfăptuirea Marii Uniri de la 1918.

La sfârşitul slujbei, Preacucernicul Părinte Traian-Ioan Micoroi, Parohul Catedralei Vechi, a mulţumit Înaltpreasfinţiei Sale pentru binecuvântarea acordată pentru desfăşurarea acestui eveniment precum şi pentru participarea la programul desfăşurării acestuia pe parcursul a trei zile. Cuvânt de mulţumire a adresat şi tuturor slujitorilor şi credincioşilor care s-au ostenit pentru buna organizare a acestui eveniment istoric.

La Sfânta Liturghie au participat numeroase oficialităţi locale, între care amintim pe domnul Sergiu Bîlcea, Vicepreşedintele Consiliului Judeţean Arad şi pe domnul Prof. Univ. Dr. Aurel Ardelean, Preşedintele Universităţii de Vest „Vasile Goldiş" din Arad.

Răspunsurile liturgice, au fost date de cântăreţii stranei Catedralei Vechi, precum şi de Corul „Armonia", condus de maestrul Ovidiu Boar.

Sfântul Ioan Gură de Aur prăznuit la Catedrala Arhiepiscopală

În zilele de 12 şi 13 noiembrie, Sfântul Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului a fost sărbătorit cu multă evlavie de către clericii şi credincioşii arădeni, aceasta, deoarece în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din municipiul Arad se află de câţiva ani o frumoasă raclă de argint cu o părticică din moaştele Sfântului Ioan Gură de Aur, primite în dar din Cetatea Vaticanului. Sărbătoarea marelui Ierarh devine an de an un eveniment spiritual aşteptat şi trăit cu bucurie duhovnicească de către credincioşii arădeni.

Astfel, în seara zilei de luni, 12 noiembrie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, înconjurat de un ales sobor de preoţi şi diaconi şi în prezenţa a numeroşi credincioşi, a săvârşit slujba Vecerniei cu Litie, care deschide sărbătoarea praznicului. Slujba s-a desfăşurat după rânduiala bisericească, având ca moment culminant procesiunea cu sfintele moaşte, purtate de soborul slujitor, în jurul Catedralei Arhiepiscopale. Preoţii şi credincioşii prezenţi, cu făclii aprinse în mâini, au intonat troparul sfântului şi s-au rugat ca sfântul să mijlocească înaintea lui Dumnezeu pentru ei. Sfintele moaşte împreună cu icoana sfântului au fost aşezate în mijlocul catedralei spre a fi cinstite de către credincioşii dornici de a primi ajutorul Sfântului Ioan Gură de Aur.

După procesiune, Chiriarhul arădean a rostit un cuvânt de învăţătură, pus sub titlul „***Sfântul Ioan Gură de Aur şi unitatea creştină***" ca originar din Patriarhia Antiohiei, chemat în capitala imperială ca patriarh în vremuri când se împărţea Imperiul Roman în răsăritean şi apusean, a vegheat prin activitatea sa la menţinerea unităţii în conştiinţa tuturor creştinilor. Pentru aceasta şi părticele din sfintele sale moaşte au fost încredinţate unor biserici şi mănăstiri din importante centre bisericeşti, între care şi cel arădean.

În ziua de marţi,13 noiembrie, în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime", Preasfinţitul Părinte Emilian Crişanul, a oficiat Sfânta Liturghie, înconjurat fiind de soborul preoţilor şi diaconilor şi în prezenţa numărului mare de credincioşi.

Cu acest prilej, Preasfinţia Sa a rostit un cuvânt de învăţătură în care a prezentat viaţa şi opera marelui Ierarh Ioan Hrisostom şi importanţa sa pentru viaţa creştină de astăzi.

Spre a încheia sărbătoarea şi ca o deschidere spre începutul Postului Crăciunului, în seara zilei, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a săvârşit Acatistul Sfântului Ioan Gură de Aur şi a rostit un cuvânt de învăţătură cu tema „Sfântul Ioan Gură de Aur ca liturghisitor", arătând frumuseţile Sfintei Liturghii, împreună cu alţi sfinţi alcătuitori, ca îndemn continuu la comuniunea desăvârşirii cu Domnul prin Sfânta Euharistie, precedată de iertarea oamenilor între ei şi cu Dumnezeu în unitatea întregii creaţii, subliniind jertfa şi învierea cu Mântuitorul. Într-un atare sens şi episcopul Ioan Ignatie Papp, evocat acum la Centenarul Marii Uniri a adaos în otpustul slujbei cu ocazia Marii Adunări Naţionale de la Alba Iulia şi „învierea neamului românesc", a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

Slujire Arhierească şi binecuvântare de lucrări în Parohia Cuied

În Duminica a 26-a după Rusalii, 18 noiembrie 2018, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a poposit în mijlocul credincioşilor din Parohia Cuied, Protopopiatul Sebiş, spre a binecuvânta şi sfinţi lucrările săvârşite la biserica parohială cu Hramul „Sfântul Ierarh Vasile cel Mare" şi lucrările casei parohiale. Chiriarhul a fost întâmpinat în faţa bisericii de protopopul locului şi preoţii din vecinătate şi de copilaşi îmbrăcaţi în port naţional. După sosire, Chiriarhul arădean, înconjurat de un însemnat sobor de preoţi, din care au făcut parte: Pr. Silviu Faur, Consilier bisericesc, Pr. Alexandru Botea, Protopopul Sebişului, Pr. Teodor Faur din Parohia Aradul Nou, Pr. Ioan Daşcău (pensionar), Pr. Ştefăniţă Muţ din Parohia Seleuş, Pr. Cătălin Rus din Parohia Sebiş II, Pr. Vasile Coşeri din parohia Paulian, Pr. Marian Oarcea din Parohia Almaş, Pr. Doru Măriuţă din parohia Camna, Pr. Gabriel Streulea din Parohia Şilindia, Pr. Paroh Bogdan Coşeri şi Arhid. Dr. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial.

După sfinţirea lucrărilor de reînnoire a bisericii a fost săvârşită Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie.

Chiriarhul arădean a rostit un cuvânt de învăţătură pus sub titlul „***Bogăţia sufletească***" (cf. Efes. 5; Luca 12) drept una trebuitoare vieţii creştineşti alături de cea materială, ambele într-o împletire armonioasă, asigurând mersul firesc al societăţii. Istoria Bisericii şi a Patriei a confirmat de-a lungul ei această realitate, un exemplu constând în realizarea Marii Uniri, aşa cum lămureşte şi Pastorala Sfântului Sinod pentru această duminică.

În continuare, Părintele consilier Silviu Faur a dat citire Pastoralei Sfântului Sinod pentru prima duminică din Postul Crăciunului.

Răspunsurile liturgice au fost date de grupul „Trifon Lugojan" al Catedralei Arhiepiscopale Roz.

La finalul Sfintei Liturghii, Înalpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop, a hirotesit întru iconom, pe Preacucernicul Părinte Lucian-Bogdan Coşeri, pentru activitatea pastoral-misionară desfăşurată în mijlocul credincioşilor pe care îi păstoreşte.

La rândul său părintele paroh a mulţumit Arhipăstorului pentru toate binecuvântările şi pentru toată dragostea arătată faţă de familia sa preoţească, părintele fiind al şaselea cleric al familiei, precum şi tuturor credincioşilor implicaţi, ostenitorilor, binefăcătorilor şi donatorilor pentru frumoasele lucrări de renovare ce s-au săvârşit la sfânta biserică si casa parohială, rugând pe Bunul Dumnezeu să le dăruiască multă sănătate, bucurie şi mântuire.

Hramul bisericii istorice a Mănăstirii Hodoş-Bodrog

În ziua praznicului *Intrării Maicii Domnului în Biserică*, 21 noiembrie 2018, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a fost prezent în mijlocul obştii monahale şi a pelerinilor de la Mănăstirea Hodoş-Bodrog, pentru a prăznui hramul bisericii celei vechi.

Cu acest prilej binecuvântat, Chiriarhul a săvârşit Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie arhierească, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. Din sobor au făcut parte: protos. Grigorie Timiş, starețul mănăstirii, arhim. Nestor Iovan, protos. Iustin Popovici, consilier cultural a Centrul Eparhial, protos. Clement Iordache, protos. Macarie Deleu, arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial şi arhid. Gherasim Tompa,.

Cuvântul de învăţătură rostit de către Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei (în baza citirilor scripturistice ale praznicului: Evr. 7; Luca 10-11), a fost intitulat „***Pregătire sfântă***", adică a Sfintei Fecioare Maria în templul Vechiului Testament pentru venirea în lume a lui Mesia. Biserica însăşi este Trupul tainic al Domnului, din care fac parte credincioşii. Praznicul însuşi, ca hram al bisericii istorice, este o pregătire pentru cel al Naşterii Domnului. Totodată, în acest an consacrat Centenarului, Chiriarhul a amintit pe toţi cei care au făcut parte din obştea mănăstirească şi au contribuit la evenimentul Marii Uniri de la 1918.

Răspunsurile liturgice au fost date de obştea mănăstirii.

La final, în numele tuturor vieţuitorilor şi credincioşilor prezenţi, părintele stareţ Grigorie Timiş, a mulţumit Înaltpreasfinţiei Sale pentru slujire la hramul bisericii vechi a mănăstirii şi pentru toată dragostea şi purtarea de grijă faţă de obştea monahală din această străveche vatră monahală, întregului sobor de slujitori şi tuturor credincioşilor pentru participare.

Scurt istoric al bisericii vechi

Aceasta este cea mai veche construcţie din ansamblul mănăstiresc datând din a doua jumătate a sec. XIV, mai precis din anul 1370. Construcţia bisericii este executată în stil triconc bizantin, stil răspândit în întregul Orient creştin, iar începând din sec. XIV şi în Ţările Române. Amintim şi faptul că două din bisericile mănăstirilor Sfântului Munte poartă acelaşi hram; lucru care ne îndreptăţeşte să evidenţiem legătura acestui străvechi aşezământ monahal din partea de Vest a ţării, cu lumea bizantină.

De asemenea, fiind în Anul Centenarului Marii Uniri de la 1918, când îi comemorăm pe făuritorii acesteia, se cade să amintim faptul că delegaţia arădenilor, în frunte cu Episcopul Ioan Ignatie Papp al Aradului, înainte de a pleca la Alba Iulia au intrat în biserica veche a mănăstirii, au rostit o rugăciune şi după aceea au pornit la drum. Totodată, dorim să amintim faptul că amândoi ierarhii bănăţeni participanţi la Marea Unire de la Alba Iulia, Episcopul Miron Cristea al Caransebeşului şi Ioan Ignatie Papp al Aradului au fost călugăriţi în biserica veche a Mănăstirii Hodoş-Bodrog.

Hramul bisericii „Sf. Ap. Andrei" din Arad

În ziua de pomenire a Sfântului Apostol Andrei, Ocrotitorul României, 30 noiembrie 2018, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat la hramul bisericii din parohia arădeană Micalaca Nouă – Zona 300.Cu acest prilej, Chiriarhul arădean a săvârşit Sfânta Liturghie în biserica parohială ocrotită de Sfântul Apostol Andrei, împreună cu un sobor de preoţi din care au făcut parte: Pr. Flavius Petcuţ, protopopul Aradului, Pr. paroh Gheorghe Oprea, Pr. Silviu Pele de la Parohia Cruceni şi Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial.

Cuvântul de învăţătură a fost rostit de Chiriarhul arădean care a vorbit despre anul omagial al unităţii de credinţă şi de neam, încununat prin târnosirea Catedralei Mântuirii Neamului, temeluită pe întreaga istorie a ţării, având ocrotirea Sfântului Apostol Andrei. Bisericile de pe întinsul ţării noastre, purtătoare ale hramului Sfinţilor Apostoli, dau mărturie, la fel, despre vechimea şi tăria creştinismului la români, fiind imbold şi pentru râvna generaţiilor viitoare. Prezenţa la ceremoniile şi slujbele cu acest prilej şi legate de Centenarul Marii Uniri, a Sanctităţilor Lor, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu şi Patriarhului Ierusalimului Teofil, dovedesc o dată mai mult preţuirea de care se bucură Biserica Ortodoxă Română din partea Bisericilor surori, fiind în acelaşi timp şi binecuvântare pentru continua propăşire a vieţii religioase, a amintit Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei.

Continuare în pagina 6

Actualitate eparhială – Noiembrie 2018

Urmare din pagina 5

În cadrul Sfintei Liturghii, numeroşi credincioşi şi copii s-au împărtăşit cu Trupul şi Sângele Mântuitorului Iisus Hristos.

La finalul Sfintei slujbe, Chiriarhul, înconjurat de soborul slujitorilor, a săvârşit un Te-Deum de mulţumire, închinat acestei zile de sărbătoare.

În numele preoţilor şi credincioşilor parohiei, părintele paroh Gheorghe Oprea i-a mulţumit Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei pentru prezenţa şi slujirea în mijlocul acestei comunităţi parohiale, în această zi de sărbătoare.

În seara zilei, Chiriarhul a participat la slujba Acatistului Sfântului Apostol Andrei în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad. La finalul acatistului Înaltpreasfinţia Sa a rostit un cuvânt de învăţătură despre misiunea Sfântului Ap. Andrei în ţara noastră.

AGENDA PREASFINŢITULUI PĂRINTE EMILIAN CRIŞANUL

Slujire Arhierească în Parohia Caporal-Alexa

Sub aripile protectoare ale Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil, în Parohia Ortodoxă Caporal Alexa a poposit Preasfinţitul Episcop-Vicar Emilian Crişanul, fiind primit cu mare căldură de către credincioşi şi de către copiii parohiei care l-au aşteptat cu mare bucurie şi cu flori, îmbrăcaţi în costume naţionale. S-a oficiat Liturghia Arhierească, împreună cu un sobor de preoţi şi diaconi. Din sobor au făcut parte: Pr. Liviu-Ion Pamfiloiu preot paroh, Pr. Cornel Ilica de la Parohia Belotinţ şi Pr. Vand Ioan de la Parohia Comlăuş, alăturându-se şi Pr. Sandu-Vlad Sergiu de la Parohia Firiteaz, alături de arhidiaconii: Mircea Proteasa şi Gheorghe Lehaci.În cuvântul de învăţătură Preasfinţitul Părinte Emilian a subliniat grija pe care trebuie să o purtăm unii faţă de alţii, făcând referire la Evanghelia zilei de astăzi şi a îndemnat credincioşii la fapte bune.

La sfârşitul slujbei corul de copii „Îngeraşii" i-au oferit Preasfinţiei Sale un buchet de cântece, pe această cale mulţumindu-le şi binecuvântându-i.

Părintele paroh i-a mulţumit pentru că a răspuns afirmativ la invitaţia făcută, iar în semn de mulţumire fiica părintelui i-a oferit Preasfinţiei Sale un buchet de flori.

S-a continuat cu parastasul pentru toţi înaintaşii parohiei şi s-a înconjurat Biserica după tradiţie.

La eveniment a participat şi Preşedintele CJ Arad, domnul Iustin Cionca şi primarul Oraşului Sântana, domnul Daniel Tomuţa.

Evenimentul s-a încheiat cu o agapă.

Întreită bucurie în Parohia Nădlac

În Duminica a 26-a după Rusalii şi întâia a Postului Naşterii Domnului, credincioşii parohiei Nădlac au avut o întreită bucurie: Preasfinţitul Părinte Emilian Crişanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a slujit în biserica parohială cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae", înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, format din P.On.Pr. Protopop Flavius-Axinte Petcuţ, P.C.Pr. Nicolae-Mirel Lazăr, Pr. paroh Alexandru Cotoraci şi arhidiaconii Mircea Proteasa şi Gheorghe Lehaci.

La momentul potrivit al slujbei, părintele protopop a dat citire Pastoralei Sfântului Sinod, după care numeroşi copii şi credincioşi s-au împărtăşit cu Sfintele Taine. În continuare, P.S. Părinte Emilian a rostit un cuvânt de învăţătură, scoţând în evidenţă faptul că sufletul se hrăneşte cu rugăciune şi fapte bune, nu cu cele materiale, care au fost preţuite de bogatul din evanghelia citită astăzi la Sfânta Liturghie.

După încheierea slujbei a avut loc o lansarea de carte intitulată „De la Nădlac la Alba-Iulia", a Drd. Gabriela Adina Marco, prezentarea fiind făcută de doamna învăţătoare Liana Porubszki. După prezentare, Preasfinţitul Părinte Emilian a felicitat-o pe autoarea cărţii. La eveniment au luat cuvântul şi alţi invitaţi.

Cel de-al treilea eveniment a fost sfinţirea de către Ierarh şi soborul împreună slujitor a troiţei înălţate recent la intrarea în oraş, spre slava lui Dumnezeu.

La încheiere, preotul paroh Alexandru Cotoraci a adus un cuvânt de mulţumire Preasfinţiei Sale pentru bucuria adusă în parohia noastră, precum şi oficialităţilor prezente la acest eveniment şi tuturor celor care au contribuit la înălţarea troiţei.

Prezenţă arhierească la Schitul Tămand

Praznicul Intrării Maicii Domnului în Biserică a fost prilej de aleasă bucurie pentru vieţuitoarele, duhovnicul şi credincioşii care participă la serviciile liturgice săvârşite în biserica Schitului Tămand din Protopopiatul Ineu. Sfânta Liturghie a praznicului a fost săvârşită de către Preasfinţitul Părinte Emilian Crişanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, în prezenţa unui sobor de preoţi şi diaconi.În cuvântul de învăţătură Preasfinţia sa a amintit despre istoricul prăznuirii Intrării Maicii Domnului în Biserică, făcând apoi o paralelă între Templul Legii Vechi la care a fost adusă spre închinare şi afierosire Maica Domnului de către părinţii săi Ioachim şi Ana la vârsta de trei ani pentru a intra în Sfânta Sfintelor şi Biserica creştină ca şi locaş de închinare cu părţile sale văzute care prin chivotul de pe masa Sfântului Altar poartă asemenea Maicii Domnului pe Hristos Mântuitorul Lumii, în mod real prin Sfânta Împărtăşanie. Ierarhul a descris apoi în detaliu simbolistica părţilor Sfintei Biserici ca locaş de închinare.

La sfârşitul Sfintei Liturghii părintele Ciprian Tripa a multumit în numele obştii şi veţuitoarelor Schitului, Preasfinţitului Emilian pentru prezenţa la Sfânta Liturghie şi pentru purtarea de grijă pe care o arată împreună cu conducerea Centrului Eparhial pentru aşezământul monahal. A mulţumit de asemenea Părintelui Protopop al Ineului Adrian Zaha, Pr. Protosinghel Cleopa starţeţul Mănăstirii Portăriţa, Pr. Protosinghel Emanuel Cucu de la Mănăstirea Feredeu şi celorlalţi părinţi participanţi la Sfânta Liturghie precum şi credincioşilor prezenţi.

ACTIVITĂŢI EDUCAŢIONALE ŞI SOCIALE

Mitropolitul Banatului a sfinţit monumentul închinat eroilor din Parohia Hălmăgel

În Duminica a 22-a după Rusalii, 4 noiembrie 2018, Înaltpreasfinţitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului a poposit în mijlocul credincioşilor din Parohia Hălmăgel, Protopopiatul Sebiş, din Arhiepiscopia Aradului. Cu acest prilej, Mitropolitul Banatului a participat la Sfânta Liturghie săvârşită în biserica parohială cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil" de către un sobor de preoţi şi diaconi, avându-l în frunte pe Preacuviosul Părinte Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului şi delegatul Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului.

Din sobor au mai făcut parte Părintele Alexandru Botea, protopopul Sebişului, Preotul militar col.(r) Ioan Birău, Preotul Paroh Ciprian-Nicolae Briciu, Arhid. Mircea Proteasa, Arhid. Gheorghe Lehaci, precum şi alţi preoţi din vecinătate dar şi din Judeţele, Timiş şi Hunedoara.

Cuvântul de învăţătură a fost rostit de către Înaltpreasfinţitul Părinte Mitropolit Ioan, care le-a tălcuit celor prezenţi pericopa evanghelică de la Luca, cap. 16, versetele 19-31, care ne prezintă parabola despre bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr. De asemenea, Mitropolitul Banatului le-a vorbit celor prezenţi despre importanţa ridicării monumentelor în cinstea eroilor neamului nostru, mai ales în acest an Centenar când se împlinesc 100 de ani de la Marea Unire de la 1918. Înaltpreasfinţia Sa a subliniat că „Eroii nu trebuie uitaţi niciodată, pentru că ei s-au jertfit pentru patrie şi pentru credinţa străbună".

Răspunsurile liturgice au fost oferite de către Corul „Sf. Grigorie Teologul", al Bisericii Ortodoxe din Şeitin, Protopopiatul Arad, însoţit fiind de către Părintele Paroh Mirel Lazăr.

După Sfânta Liturghie, a avut loc în curtea bisericii, dezvelirea şi sfinţirea monumentului de marmură şi granit, de către Înaltpreasfinţitul Părinte Mitropolit Ioan. Monumentul s-a ridicat cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, la iniţiativa şi cu strădania părintelui paroh Ciprian Briciu, cu sprijinul autorităţilor locale şi a credincioşilor, după care s-a săvârşit Slujba de parastas pentru eroii satului precum şi pentru făuritorii arădeni ai Marii Uniri de la Alba Iulia.

Elevii şcolii din Hălmăgel au susţinut un frumos program de cântece patriotice, îndrumaţi de profesorii Anamaria Ilisia şi Mugurel Duşa.

Sărbătoarea s-a încheiat cu defilarea detaşamentului de militari ai Batalionului 191 Infanterie „Col Radu Golescu" din Arad, în aplauzele întregii asistenţe.

Lansarea unei noi cărţi a PS Părinte Emilian Crişanul

În seara zilei de luni, 12 noiembrie 2018, sala Regele Ferdinand din sediul Primăriei Municipiului Arad a devenit neîncăpătoare întrucât a găzduit lansarea unei noi lucrări a Preasfinţitului Părinte Dr. Emilian Crişanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, intitulată: ***„Unitatea dragostei între cer şi pământ***", apărută la Editura Reîntregirea din Alba Iulia. Această lansare deschide seria evenimentelor organizate de Primăria Municipiului Arad prin Centrul Municipal de Cultură, în perioada 12 – 30 noiembrie, având drept scop manifestarea credinţei, a respectului, a admiraţiei şi a recunoştinţei faţă de cei care, în urmă cu 100 de ani, au făcut posibilă crearea Statului Naţional Unitar Român, transformând Aradul în Capitala Politică a Marii Uniri.Evenimentul s-a desfăşurat cu binecuvântarea şi în prezenţa Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, care a rostit pentru început un cuvânt de apreciere şi felicitare pentru noua lucrare semnată de către Preasfinţitului Părinte Emilian Crişanul. De asemenea, Chiriarhul arădean în cuvântul său a făcut referire şi la alte lucrări semnate de Preasfinţitul Părinte Emilian.

Moderatorul evenimentului a fost Părintele Arhim. Dr. Teofan Mada, vicarul eparhial al Arhiepiscopiei Aradului.

În continuarea evenimentului a luat cuvântul Părintele Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad, care a vorbit despre conceptul de *operă deschisă* şi despre dominanta operei PS Părinte Emilian. Ca şi o concluzie, Părintele Decan a subliniat faptul că aceasta este o carte scrisă în compania sfinţilor pe care i-a însoţit în ţară sau i-a întâmpinat în diverse biserici; este o carte care descoperă responsabilitatea ierarhului pentru actul cultural, pentru şcoală, pentru patrimoniul cultural al poporului român.

La final Părintele Teofan Mada a dat citire unei aprecieri pentru carte, transmisă de domnul Dr. Dumitru-Ion Steflea, Directorul general al Tipografiei Conphis din Râmnicu Vâlcea, apropiat colaborator al Preasfinţitului Părinte Emilian şi care a tipărit toate cărţile Preasfinţiei Sale.

La final, Preasfinţitul Părinte Emilian Crişanul a mulţumit ÎPS Părintele Timotei pentru susţinerea duhovnicească, tuturor oficialităţilor, auditoriului, preoţilor, profesorilor, studenţilor şi elevilor pentru participarea la acest eveniment important din viaţa eparhiei şi a oferit tuturor noua sa lucrare, amintind totodată că prezenta carte nu se va pune în vânzare, dar orice sumă oferită pentru carte, ca donaţie benevolă, va intra în contul unei fetiţe cuminţi şi bune la învăţătură, care a rămas fără părinţi, este crescută de o bunică grav bolnavă şi cu foarte mari probleme financiare. Fetiţa a fost prezentă în sală alături de bunica sa şi a fost prezentată de către Preasfinţia Sa tuturor celor de faţă.

Grupul psaltic „Sfântul Ioan Damaschin" a susţinut în cadrul evenimentului un moment muzical religios – patriotic.

ÎPS Părinte Timotei a participat la dezvelirea plachetei Centenar, sub egida Consiliului Judeţean Arad

Consiliul Judeţean Arad a organizat astăzi un eveniment important, inclus în seria de manifestări care marchează acţiunea naţională a Aradului, în Marea Unire, desfăşurate în 13-14 noiembrie 1918. Pentru a cinsti cum se cuvine importanţa clădirii în care, cu exact 100 de ani în urmă, erau aşteptaţi delegaţii Consiliului Naţional Român şi ai Guvernului Ungariei să trateze despre viitorul Transilvaniei, a fost dezvelită o epigrafă aniversară care evocă negocierile care au dus, într-un final, la Marea Unire. „Această clădire, prin Sala «Iuliu Maniu», reprezintă un reper al istoriei, al demersurilor făcute de partea transilvană în realizarea unui ideal: Marea Unire. Prin dezvelirea acestei epigrafe întărim caracterul istoric al clădirii şi reamintim locul pe care îl are în evenimentele care au dus la Unirea de la Alba Iulia", a afirmat Iustin Cionca.

Evenimentul a fost de o solemnitate deosebită. Şi-au dat concursul Garda de Onoare Apulum, de la Alba Iulia, Garda Inspectoratului pentru Situaţii de Urgenţă, Ansamblul Centrului Cultural Judeţean şi Corul Facultăţii de Teologie. Epigrafa, realizată de artistul plastic arădean Dumitru Paina, a fost sfinţită de Înalt Preasfinţitul Timotei, Arhiepiscopul Aradului, în faţa unei asistenţe de câteva sute de persoane care a blocat trotuarul din faţa fostului Palatul al Comitatului.

Concertul Centenar „Nu uita că eşti român!" al corurilor Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad

Seara zilei de 13.11.2018, pentru Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, a fost una deosebită, cu încărcătură istorică şi patriotică pe de-o parte, iar pe de altă parte, una plină de emoţie şi de simţăminte româneşti autentice.În sala Palatului Cultural din Arad, cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului a avut loc concertul coral, sub genericul NU UITA CĂ EŞTI ROMÂN!, susţinut de cele două coruri ale Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad.

Această manifestare cultural-muzicală se înscrie în şirul manifestărilor culturale organizate de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, cu prilejul Centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, bucurându-se de prezenţa Înaltpreasfinţitului Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, dimpreună cu Preasfinţitului Părinte Dr. Emilian Crişanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Aradului, acestora alăturându-se oficialităţile centrale şi locale, reprezentanţii Armatei Române, ai structurilor M.A.I., şi bineînţeles publicul meloman, iubitor de muzică şi frumos, cu rădăcini patriotice bine definite.

Concertul reprezintă un omagiu închinat făuritorilor Marii Uniri, care au pregătit în Aradul secolului al XIX – lea, Marea Unire şi care au realizat şi participat la Măritul eveniment. Este un prinos de recunoştinţă adus înaintaşilor dar şi o afirmare în actualitate a acelor valori naţionale şi spirituale care au însoţit şi susţinut devenirea neamului românesc în istorie.

Evenimentul cultural artistic a fost prezentat de Pr. Drd. Petru Ursulescu de la parohia Arad-Micalaca Nouă şi doamna Camelia Circa, profesor la catedra de Limba română a Colegiului Naţional „Moise Nicoară" din Arad.

Deschiderea concertului coral s-a făcut de către corul mixt „Sfântul Maxim Mărturisitorul", dirijat de Conf. Univ. Dr. Mircea Buta, care a intonat Imnul de Stat, muzica de Anton Pann, versuri de Andrei Mureşianu. În continuare, corul a interpretat următoarele cântece patriotice şi folclorice: *Se-aude glas peste Carpaţi*, muzica: Lt.-colonel Florian Mihai, versuri: Emilia Dorobanţu; *Fraţi români din lumea-ntreagă*, melodie tradiţională, armonizare prof. Ghe. Bercea; *Polieleul* românilor, armonizare şi prelucrare Mircea Buta; *La fântână*, prelucrare de Augustin Bena: *Chindia* – de Alexandru Paşcanu; *Omul când e necăjit* de Nicolae Oancea; *Nu mă călca, mândro, pe picior* de Nicolae Ursu. Ultimele două piese au fost acompaniate de către cvartetul „Debussy" de la Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi" din Arad, condus de d-l profesor Dan Boar.

În partea a doua a concertului, a urmat repertoriul corului bărbătesc „Atanasie Lipovan", dirijat de Arhid. Asist. Univ. Dr. Tiberiu Ardelean, compus din următoarele piese patriotice şi folclorice: *Du-te dor*, muzica Nicodim Ganea, solist Prof. Marius Lăscoiu; *Doruleţul*, muzica I.D. Chirescu; *Sârba în căruţă*, muzica Gheorghe Danga; Ana Lugojana, muzica de Ion Vidu, *Sus inima români*, muzica Nicolae Oancea; *Du-te dor*, muzica Timotei Popovici şi *Nu uita că eşti român!*, din repertoriul tradiţional patriotic.

Invitatul de onoare la acest concert a fost Orchestra *Rapsodia* din Arad, condusă de maestrul Vasile Rus. În acompaniamentul acestei prestigioase orchestre, corurile reunite ale Facultăţii de Teologie, au interpretat următoarele piese tradiţionale patriotice: *Treceţi batalioane române Carpaţii, Noi suntem români şi Hai să-ntindem hora mare,* piese armonizate pentru cor de Mircea Buta, iar pentru orchestră, de Vasile Rus, la primele două piese fiind solist Ştefan Muţ, student în anul IV.

Concertul s-a încheiat cu tradiţionalul *La mulţi ani!*

ÎPS Părinte Timotei a primit Înalta distincţie a Colanului Centenar

În seara zilei de 14 noiembrie 2018, Ierarhii Arhiepiscopiei Aradului, Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei şi Preasfinţitul Părinte Emilian Crişanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului au participat la şedinţa festivă comună a Consiliului Local al Municipiului Arad şi a Consiliului Judeţean Arad, dedicată sărbătoririi Anului Centenar.

Cu acest prilej, s-a semnat Acordul de Cooperare Ialoveni, Republica Moldova – Arad, România, moment urmat de acordarea distincţiilor şi medaliilor pentru cei care, de-a lungul timpului, şi-au adus contribuţia la dezvoltarea şi promovarea oraşului şi judeţului Arad.

Medalia Centenar a fost decernată tuturor prefecţilor, parlamentarilor arădeni şi consilierilor locali şi judeţeni, din toate mandatele, începând din 1990 până în prezent.

De asemenea, reprezentanţii tuturor unităţilor administrativ-teritoriale ale judeţului Arad au fost distinşi cu ordinul Centenar, pe care l-au primit în numele comunităţilor pe care le reprezintă.

Chiriarhul arădean, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, a primit Înalta distincţie a Colanului Centenar. Aceeaşi distincţie a fost acordată şi primarului municipiului Oradea, Ilie Bolojan, primarului municipiului Sibiu, Astrid Fodor, al cărei reprezentant, consilierul Paul Mezei, a preluat Colanul în numele domniei sale, precum şi primarului municipiului Arad, Gheorghe Falcă.

Continuare în pagina 7

Actualitate eparhială – Noiembrie 2018

Urmare din pagina 6

Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a rostit un cuvânt de mulţumire pentru aprecierea dată prin decorare şi pe care potrivit şi celor expuse se raportă la locul Bisericii în toate momentele care au condus la actul Marii Uniri de la 1 decembrie 1918. Cultele religioase însele au fost în înţelegere pentru ceea ce înseamnă unitatea întregului popor la care o contribuţie de seamă o are Biserica Ortodoxă Română, împletindu-şi mereu viaţa cu a Patriei şi neamului, cum odată cu Centenarul Marii Uniri arată şi Anul omagial al unităţii de credinţă şi de neam în întreaga Sfântă Patriarhie. De asemenea, Chirirhul arădean a adresat felicitări tuturor celor premiaţi la acest moment festiv, angajându-se din partea Arhiepiscopiei de a fi mereu vrednici de meritele înaintaşilor promovându-le în propria noastră activitate legată de cerinţele vremii şi a oamenilor.

Evenimentul s-a încheiat cu un concert susţinut de soprana Alexandra Fits, acompaniată de pianistul Mariano Castro şi artista Sand Art Mariana Pachiş.

PS Părinte Emilian Crişanul a participat la activitatea metodică a profesorilor de religie la Colegiul Naţional „Moise Nicoară" din Arad

România valorilor autentice

În 15 noiembrie 2018, începând cu ora 13.30, la Colegiul Naţional „Moise Nicoară" Arad a avut loc activitatea metodică a profesorilor de religie ortodoxă „Românii de ieri şi de azi" într-un cadru cu totul special, prilejuit de Centenar, de sărbătorirea a 100 de ani de la Marea Unire. La evenimentul coordonat de doamna profesoară Viorica Şandor au participat profesorii de religie ortodoxă din municipiul Arad, responsabilii de cercuri pedagogice din judeţul Arad, elevi, părinţi şi profesori de diferite discipline.Oaspeţii de seamă, care au dat o altă dimensiune acestei activităţi transdisciplinare cu caracter cultural-artistic, au fost Preasfinţitul Părinte Episcop vicar dr. Emilian Crişanul însoţit de Consilierul cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Protos. Dr. Iustin Popovici. Din partea Inspectoratului Şcolar Judeţean Arad, au participat şi au validat totul din punct de vedere ştiinţific, părintele inspector Sirca Florin şi inspector şcolar pentru istorie, prof.dr. Stiger Simona.

Despre „Românii de ieri" şi evenimentul de la 1 decembrie 1918 a vorbit Duma Sergiu, profesor de istorie al Colegiului Naţional „Moise Nicoară", iar elevii Victoria Duşa şi Marian Neamţiu au prezentat două personalităţi marcante ale momentului 1 Decembrie 1918.

Elevii clasei a VI-a A, coordonaţi de doamnele profesoare Cristina Puşcaş şi Şandor Viorica, au interpretat cântece patriotice, iar eleva Denisa Pascu a interpretat un cunoscut cântec popular. Nu au lipsit nici poeziile patriotice, recitate de elevii Circa Chirilă Anyia, Cilibia Mălina şi Lucaciuc Tudor.

Un moment special a fost cel susţinut de elevii Seminarului Teologic Ortodox, care au adus un omagiu eroilor neamului, sub bagheta profesorului Lăscoiu Marius.

Ultimul moment al spectacolului a fost susţinut de elevii clasei a VI-a A, o scenetă realizată după un binecunoscut basm, care surprinde adevăratele valori ale poporului român: „Tinereţe fără bătrâneţe", regie şi montaj –actorii Lucaci Raul şi Manuela, coordonator educativ, Şandor Viorica, interpretare trupa de teatru „Magic Children", machiaj Alexandra Nicula, costume – Vali Ciobanu, Chic Arad.

La finalul programului, Preasfinţitul Părinte Emilian a felicitat conducerea şcolii, pe organizatorii acestui spectacol, pe doamna prof. Viorica Şandor şi pe toţi elevii care l-au susţinut cu mult talent.

Întâlnirea profesorilor şi a oaspeţilor a continuat după încheierea spectacolului. S-a analizat activitatea propusă şi s-a subliniat valoarea ei educativă, mai ales în contextul Centenarului Marii Uniri. Tricolorul care a împodobit azi piepturile tuturor participanţilor a marcat, cu siguranţă, şi sufletele lor. La mulţi ani României valorilor autentice!

Aniversarea a 10 ani de activitate a Asociaţiei „Calea mântuirii" de la Catedrala Veche din Arad

În seara zilei de 16 noiembrie 2018, Preasfinţitul Părinte Emilian Crişanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a participat la programul organizat cu prilejul aniversării a 10 ani de la înfiinţarea Asociaţiei Ortodoxe „Calea Mântuirii", care funcţionează pe lângă Parohia Ortodoxă Arad-Centru (Catedrala Veche).

Evenimentul s-a desfăşurat cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului şi prin directa implicare şi îndrumare a preşedintelui asociaţiei Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Tulcan, cu ajutorul membrilor asociaţiei şi cu sprijinul Părintelui paroh Traian-Ioan Micoroi.

Începând cu orele 17.00 a fost oficiată slujba Vecerniei la finalul căreia s-a săvârşit un Tedeum de mulţumire pentru ajutorul lui Dumnezeu faţă de activităţile asociaţiei. În continuare Pr. Ioan Tulcan a prezentat pe scurt activităţile asociaţiei. În prezenţa preoţilor slujitori de la Catedrala Veche, Pr. Paroh Traian Micoroi, Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultăţii de Teologie din Arad, Pr. Protopop Flavius Petcuţ, Pr. Teodor Pavel, Arhid. Asist. Univ. Dr. Tiberiu Ardelean, Arhid. Mircea Proteasa şi Diac. Viorel Herlo, a membrilor asociaţiei, a credincioşilor şi a părinţilor copiilor, Preasfinţitul părinte Emilian Crişanul, a menţionat în cuvântarea sa faptul că „inima asociaţiei bate prin aceşti copii care îi însoţesc pe părinţi pe Calea Mântuirii, a Adevărului şi a Vieţii, care este Mântuitorul nostru Iisus Hristos". Pentru strădania lor, membrii Asociaţiei „Calea Mântuirii" au fost felicitaţi, iar copiii au fost răsplătiţi cu cărţi iar la final s-a oferit o gustare la care au fost invitaţi toţi cei prezenţi.

Dezvelirea şi sfinţirea monumentului eroilor satului Buhani căzuţi în cele două Războaie Mondiale, de către ÎPS Părinte Timotei

Duminică, 18 noiembrie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a participat la dezvelirea şi sfinţirea Monumentului „Eroilor satului Buhani, căzuţi în cele Două Războaie Mondiale", în cadrul unui ceremonial militar-religios.

Manifestările prilejuite de dezvelirea şi sfinţirea monumentului eroilor satului Buhani, s-au bucurat de prezenţa a numeroase oficialităţi locale, judeţene şi centrale, întâmpinate, potrivit protocolului de către plutonul Batalionului 191 infanterie „Col. Radu Golescu Arad", care au dat onorul d-lui subprefect Vasilică Damian reprezentant al Instituţiei Prefectului Arad.

În cele ce au urmat, a fost oficiat ceremonialul religios de pomenire a eroilor satului căzuţi în cele Două Războaie Mondiale, fiind sfinţit monumentul edificat de către fiii satului în preajma bisericii parohiale cu hramul „Duminica Tuturor Sfinţilor".

În cuvântul rostit, Înaltpreasfinţitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, a vorbit despre monumentul eroilor, care este cel mai adesea reprezentat prin Sfânta Cruce, dovedeşte pretutindeni unde este ridicat bogăţia sufletească a acestora prin puterea de jertfă pentru întregul popor în vederea afirmării măreţiei acesteia în generaţiile viitoare. Jertfelnicia locuitorilor satului Buhani spre a înălţa un monument în cinstea eroilor satului lor căzuţi în cele Două Războaie Mondiale, se încadrează cu prisosinţă în rândul faptelor vrednice de pomenire prin care românii arădeni comemorează cu vrednicie Centenarul Marii Uniri, a mai adăugat Înaltpreasfinţia Sa.

Preotul paroh a adresat cuvinte de mulţumire: Înaltpreasfinţitului părinte Arhiepiscop, oficialităţilor centrale şi locale, domnilor generali, reprezentanţilor tuturor asociaţilor cadrelor militare prezente, soldaţilor din Batalionul 191 infanterie „Radu Golescu" din Arad, precum şi tuturor celor prezenţi la aceste manifestări prilejuite de dezvelirea şi sfinţirea monumentului eroilor satului Buhani. Mulţumiri au fost aduse şi d-nului Col. (R.) Florin Hălmăgean – în calitate de crainic al manifestărilor.În semn de mulţumire tuturor celor amintiţi preotul paroh a înmânat diplome de recunoştinţă.

Acţiune filantropică a elevilor arădeni

„Săptămâna fructelor şi a legumelor donate" se numeşte campania intitulată din cadrul Strategiei Naţionale de Acţiune Comunitară i-a adus pe elevii Şcolii Gimnaziale „Mihai Eminescu" din Arad, în vizită la Cantina Socială „Sf. Nicolae" a Arhiepiscopiei Aradului.

Vizita copiilor a avut un scop caritabil, întrucât cei 100 de beneficiari ai cantinei au primit din partea elevilor mai multe daruri, constând în fructe şi legume. Peste 250 de elevi au participat în perioada 20-22 noiembrie 2018 la această activitate, adunând peste 500 de kilograme de fructe şi legume. Programul social a fost implementat de D-na prof. Adriana Ciucaş coordonator şcolar SNAC în cadrul şcolii. Acţiunea Comunitară este o activitate voluntară care se desfăşoară cu regularitate şi este certificată în programa şcolară a Liceelor. Acţiunea Comunitară implică stabilirea unei legături între Licee, pe de o parte şi Şcoli Speciale, Centre de Plasament şi Instituţii, Locuinţe Sociale şi Centre de Zi şi Spitale – pe de altă parte. SNAC este un program coerent şi coordonat de activităţi desfăşurate cu regularitate şi care antrenează voluntari şi copii cu nevoi speciale, aflaţi în situaţii de risc, în dificultate sau în pericol.

Arhiepiscopia Aradului prezentă la marele eveniment al târnosirii Catedralei Naţionale

Unicul şi extraordinarul eveniment al târnosirii Catedralei Naţionale a cuprins prin anvergura sa, naţională şi bisericească, întreaga ţară şi o bună parte din lumea ortodoxă.

La acest eveniment istoric a luat parte şi Arhiepiscopia Aradului, prin întâi stătătorul ei, Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Timotei care a făcut parte din soborul arhiereilor slujitori, alături de membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel şi de delegaţia Patriarhiei Ecumenice, în frunte cu Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic. Tot din acest sobor a făcut parte şi Preasfinţia Sa Emilian Crişanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Ca reprezentat al preoţimii arădene şi al şcolilor teologice din Arhiepiscopia Aradului, din soborul slujitorilor a făcut parte Preacucernicul Părinte Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultăţii de Teologie din Arad.

Cei doi ierarhi arădeni au fost însoţiţi de către Arhid. Mircea Proteasa, Consilier economic al Arhiepiscopiei Aradului şi de către Arhid. Lect. Dr. Tiberiu Ardelean, Inspector eparhial.

La fel, un grup de 55 de persoane din Arhiepiscopia Aradului au participat la acest moment unic, deplasarea credincioşilor făcându-se prin intermediul agenţiei Basilica Travel Arad, reprezentată de domnul Valentin Viliga. Din grup au făcut parte credincioşi ai mai multor parohii din Arhiepiscopia Aradului, în frunte cu preoţii: conf. univ. dr. Caius Cuţaru (Parohia Gai), Sorin Higioşan (Parohia Zădăreni), Mirel Lazăr şi Alin Bosancu (Parohia Şeitin). Printre pelerini s-au numărat şi 13 elevi seminarişti, însoţiţi de Marius Lăscoiu-Martin, profesor de Muzică Bisericească.

„Centenar, Unitate de Neam şi de Credinţă", în Parohia Fântânele

Duminică, 25 noiembrie 2018, Parohia Ortodoxă Fântânele a organizat, cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, evenimentul intitulat: „Centenar, Unitate de neam şi de credinţă".

Acest moment important al parohiei a început prin săvârşirea Sfintei Liturghii de către PC Părinte Viorel Nan şi PC Părinte paroh Dan-Dorin Mândra, răspunsurile liturgice fiind date de către Grupul Vocal „Trifon Lugojan".

A urmat apoi un parastas pentru eroii care s-au luptat pentu apărarea patriei şi a unităţii de credinţă şi de neam în Războiul de Independenţă, în Primul şi al Doilea Război Mondial oficiat de către Preacuviosul Părinte Iustin Popovici, Lector Universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă "Ilarion V. Felea" din Arad şi Consilier Cultural al Arhiepiscopiei Aradului, PC Părinte Viorel Nan şi PC Părinte Dan-Dorin Mândra. Au luat cuvântul în cele ce au urmat domnul Claudiu Groza, directorul Şcolii Gimnaziale din Fântânele, domnul profesor Traian Mihuţ, care a vorbit despre Marea Unire de la 1918, PC Părinte Viorel Nan, domnul primar Emil Otlăcan şi Preacuviosul Părinte Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului.

Evenimentul a continuat prin interpretarea unui concert de colinde şi cântece patriotice de către Grupul Vocal "Trifon Lugojan"-dirijor Roz Marinel- şi o serbare a tinerilor din parohie sub coordonarea domnului director şi prin implicarea directă a doamnelor învăţătoare: Pădureanu Claudia şi Homenco Adriana.

În pronaosul bisericii s-a aflat şi o expoziţie de obiecte vechi adunate din diferite zone ale Ţinutului Banatului şi al Crişanei.

La sfârşit, PC Părinte Dan-Dorin Mândra a mulţumit lui Dumnezeu pentru binefacerile pe care Le-a revărsat asupra parohiei, domnului primar Emil Otlăcan, Grupului Vocal „Trifon Lugojan", tinerilor din parohie şi tuturor celor prezenţi şi implicaţi activ la realizarea acestui eveniment.

Instalări de preoţi în parohii arădene

Parohia Moroda, Protopopiatul Ineu

Duminică, 25 noiembrie 2018, în biserica parohială cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil", a avut loc instalarea noului preot paroh Sorin Gheorghe Streulea. Seara a debutat cu slujba Paraclisului Maicii Domnului, săvârşită de Preaonoratul Părinte Adrian Zaha, Protopopul Ineului care la final a făcut şi instalarea noului preot paroh. În frumosul său cuvânt Părintele Protopop a mulţumit Părintelui Iuliu-Tiberiu Suciu pentru cei aproape 40 de ani de slujire jertfelnică în această parohie.

Parohia Pilu, Protopopiatul Arad

In seara zilei de 25 noiembrie, Preaonoratul Părinte Protopop Flavius Petcuţ, alături de un sobor de preoţi , a săvârşit Slujba Vecerniei în Biserica cu hramul Sfinţilor Arhangheli Mihail si Gavriil din parohia Pilu. La finalul slujbei Părintele Flavius Petcuţ, Protopopul Aradului a oficiat instalarea preotului Costin Sandu, ca preot paroh al acestei sfinte biserici. Noul preot a adresat un cuvânt de mulţumire Preaonoratului Părinte Protopop si părintelui pensionar Moţiu Traian, care vreme de 25 de ani a păstorit credinciosii acestei parohii.

Parohia Hăşmaş, Protopopiatul Ineu

În ziua de 25 noiembrie 2018, în biserica cu hramul Parascheva din Parohia Hăşmaş, Parintele Adrian Zaha , Protopopul Ineului a oficiat instalarea preotului Marcel-Dorin Drăgan ca preot paroh al Parohiei Hăşmaş cu filia Clit şi Urviş.

Concurs şi Simpozion Internaţional „Românitate şi Creştinism, coordonate ale unităţii etnice şi spirituale româneşti"

Miercuri, 28 noiembrie 2018, la Seminarul Teologic Ortodox din Arad, s-a desfăşurat a X-a ediţie a Concursului şi simpozionului internaţional de creaţie literară, creaţie plastică şi artă fotografică Românitate şi creştinism, coordonate ale unităţii etnice şi spirituale româneşti, întrucât Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2018 ca Anul Omagial al unităţii de credinţă şi de neam şi Anul comemorativ al Făuritorilor Marii Uniri din 1918 în Patriarhia Română.

Slujba de Te-Deum a fost oficiată de Preacuviosul Părinte dr. Iustin Popovici, Consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, pr. prof. Pompiliu Gavra, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Arad, pr. prof. Codin Şimonca-Oprţa, pr. prof. Dacian-Emilian Nan, pr. prof. Sergiu-Vlad Sandu şi diac. Lucian-Victor Baba, profesori la Seminarul Teologic Ortodox din Arad.

Manifestările în plen ale simpozionului au debutat în prezenţa Preasfinţitului Părinte Emilian Crişanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, care a vorbit despre jertfa şi demnitatea poporului român. Au luat cuvântul, în cele ce au urmat: Preacucernicul Părinte dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad, domnul Doru Sinaci, Directorul bibliotecii „A. D. Xenopol" din Arad, domnul Flavius Morar, consilier din cadrul Cancelariei Prefectului şi doamna Simona Stiger, Inspector şcolar la I.Ş.J. Arad.

Dezbaterea în plen a lucrărilor s-a desfăşurat în prezenţa invitaţilor: doamna prof. Adela Redeş, director la Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra", arhid. prof. Florin Sirca, inspector şcolar pentru Management instituţional şi Religie, Preaonoratul Părinte Ognean Plavşici, Protopopul sârbilor din Arad, doamna prof. Eugenia Groşan, Director al Colegiului Naţional Elena Ghiba Birta Arad, doamna Doina Stoica, Director la Liceul Tehnologic Francisc Neuman şi prof. Viorel Binchiciu.

Susţinerea lucrărilor a fost urmată de premierea elevilor participanţi la cele 3 secţiuni ale concursului. Evenimentul a reunit peste 500 de participanţi din străinătate şi din 21 de judeţe ale ţării.

Cele peste 300 de lucrări de artă plastică şi artă fotografică au putut fi văzute în expoziţia al cărui vernisaj a avut loc după lansarea volumului. Organizatorii acestor activităţi au fost: pr. prof. Pompiliu Gavra, pr. prof. Codin Şimonca-Oprţa, pr. prof. Dacian Emilian Nan, arhid. prof. drd.Tiberiu Ardelean, prof. Andrea Vida, prof. Beatrice Mandă, prof. Mihaela Neagoe, prof. dr. Diana Şimonca-Oprţa, prof. Camelia Nan.

CERCURI MISIONARE

În luna *Noiembrie* au avut loc Cercuri pastoral-misionare în următoarele parohii arădene:

Protopopiatul **Arad:** Felnac; Olari; Macea; Sânmartin; Pecica II;

Protopopiatul **Ineu:** Târnova;

Protopopiatul **Lipova:** Baraţca; Lalaşinţ;

Protopopiatul **Sebiş:** Dieci; Rănuşa; Paulian;

(*mai multe detalii se află pe pagina WEB a Arhiepiscopiei Aradului: www.episcopiaaradului.ro*)

Itinerar chiriarhal al Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, Noiembrie 2018

Sâmbătă, 3 noiembrie – a participat la sărbătoarea împlinirii unui deceniu de la înfiinţarea Parohiei Ortodoxe Române din Praga, Cehia. A săvârşit împreună cu Înaltpreasfinţitul Părinte Mihail, Arhiepiscop de Praga şi al Ţinuturilor Cehe, Sfânta Liturghie în capela Spitalului din Beorun.

Duminică, 4 noiembrie – Chiriarhul arădean dimpreună cu Înaltpreasfinţitul Părinte Mihail, au săvârşit Sfânta Liturghie în Biserica Ortodoxă Română din Praga, rostind predica „Cinstirii celor adormiţi" (Gal. 6; Lc.16). A oferit Înaltpreasfinţitului Părinte Mihail ditincţia eparhială engolpion şi cruce „Sfântul Ierarh Sava Brancovici" iar preotului paroh Andrei Danciu crucea pectorală a aceleiaşi distincţii. La rândul său, Arhiepiscopul Mihail i-a oferit Arhiepiscopului Aradului un engolpion şi celor doi însoţitori câte o cruce pectorală.

Joi, 8 noiembrie – a săvârşit Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Roşia, predicând despre **„***Lumea văzută şi cea nevăzută***"** (Evr. 2; Luca 10).

Vineri, 9 noiembrie – A participat la lansarea monografiei-album intitulată „*Catedrala Ortodoxă Veche – centru spiritual-liturgic şi misionar-cultural al Aradului*", unde a făcut prezentarea volumului.

Sâmbătă, 10 noiembrie – a participat la Vecernia din Paraclisul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad, cu un cuvânt de învăţătură.

Duminică, 11 noiembrie – a săvârşit Sfânta Liturghia în Catedrala istorică, cu prilejul manifestărilor dedicate Centenarului Marii Uniri de la 1918, organizate de către Parohia Arad-Centru, predicând despre „*Unitatea Duhului întru legătura păcii*" (Efes. 4; Lc. 10). La finalul Sfinte Liturghii, a oficiat un Parastas pentru ctitorii, slujitorii şi binefăcătorii bisericii între care participanţii la înfăptuirea Marii Uniri de la 1918.

Luni, 12 noiembrie – a săvârşit slujba Vecerniei cu Litie, la Catedrală cu un cuvânt de învăţătură, sub titlul „Sfântul Ioan Gură de Aur şi unitatea creştină".

Marţi, 13 noiembrie – a participat la dezvelirea şi binecuvântarea unei epigrafe aniversare, a negocierilor privind Marea Unire. A participat cu un cuvânt la lansarea cărţii „Arad. Antecamera României Mari". A participat la concertul centenarului „Nu uita că eşti român!" dat de corurile Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad la Palatul Cultural din Arad.

Miercuri, 14 noiembrie – a participat la şedinţa festivă comună a Consiliului Local al Municipiului Arad şi Consiliu Judeţean Arad, dedicată sărbătoririi Centenarului. Chiriarhul arădean a primit distincţia Colanului Centenar, ţinând un cuvânt de mulţumire.

Joi, 15 noiembrie –A slujit la parohia Mândruloc prohodul părintelui pensionar iconom-stavrofor Emil Nedescu, fost preot paroh la Parohia „Sfânta Cruce" din Hollywood, Statul Florida, U.S.A., rostind necrologul.

Vineri, 16 noiembrie – a participat la Vecernia din Parohia Arad-Centru, cu prilejul împlinirii deceniului de activitate a Asociaţiei Ortodoxe „Calea Mântuirii".

Duminică, 18 noiembrie – a binecuvântat lucrările de la biserica Parohiei Cuied, Protopopiatul Sebiş, şi a slujit Sfânta Liturghie, predicând despre „Bogăţia sufletească" (cf. Efes. 5; Luca 12). A hirotesit întru iconom, pe preotul paroh Lucian-Bogdan Coşeri. A sfinţit monumentul eroilor din parohia Buhani.

Miercuri, 21 noiembrie – a săvârşit Sfânta Liturghie de hram la Mănăstirea Hodoş-Bodrog, predicând sub titlul „Pregătire sfântă", (cf. Evr. 7; Luca 10-11.

Vineri - Duminică, 23-25 noiembrie – A fost prezent la evenimentele legate de sfinţirea Catedralei Naţionale, slujind în soborul arhieresc.

Miercuri, 28 noiembrie –A participat la manifestările dedicate Centenarului Marii Uniri organizate de Universitatea de Vest „Vasile Goldiş", rostind un cuvânt adecvat.

Joi, 29 noiembrie – A participat la Simpozionul naţional „Românitate şi creştinism, coordonate ale unităţii etnice şi spirituale româneşti", organizate de Seminarul Teologic Ortodox din Arad, rostind un cuvânt adecvat.

Vineri, 30 noiembrie – a săvârşit Sfânta Liturghie de hram la Parohia Micălaca Nouă – Zona 300, predicând despre anul omagial al unităţii de credinţă şi de neam, încununat prin tărnosirea Catedralei Mântuirii Neamului. A participat la slujba Acatistului Sfântului Apostol Andrei la Catedrală, cu un cuvânt de învăţătură.

Pr. Dr. Vasile Cucu
Secretar eparhial

BASILICA TRAVEL

AGENŢIA DE PELERINAJE „BASILICA TRAVEL"

Pelerinaj în Ţara Sfântă de Schimbarea la Faţă -plecări din Cluj-Napoca- 13 - 20 august; 16 - 23 august 2018

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" a Patriarhiei Române vă invită să participaţi într-un pelerinaj de suflet în Ţara Sfântă, cu prilejul Schimbării la Faţă a Domnului. Pelerinii vor participa la Sfânta Liturghie pe Muntele Tabor şi se vor închina în cele mai importante locuri sfinte: Muntele Fericirilor, Râul Iordan, Calea Crucii, Biserica Sfântului Mormânt şi multe altele

TARIF: 710 EURO

Pelerinaj în Israel şi Sinai - 8 zile/7 nopţi - 20 - 27 septembrie; 18 - 25 octombrie 2018

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" organizează un pelerinaj în Israel şi Peninsula Sinai. Printre obiective, menţionăm: Ierusalim – cu Biserica Sfintei Învieri, Golgota, Sfântul Mormânt, Grădina Ghetsimani, Aşezământul Românesc de la Ierihon, Mănăstirea Dudul lui Zaheu, Biserica Naşterii Domnului din Betleem, Muntele Tabor, Nazareth, Cana Galileii, râul Iordan, Muntele Fericirilor, Ein Karem, Mănăstirea Sfânta Ecaterina de pe Muntele Sinai.

TARIF: 690 EURO

Pelerinaj în Ţara Sfântă -plecare din Cluj-Napoca- 20 - 27 august 2018

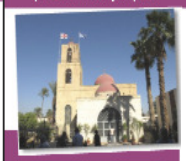

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă, cu cazare la hoteluri. Printre locurile în care ne vom închina, menţionăm: Muntele Tabor, râul Iordan, Aşezământul Românesc de la Ierusalim, Mănăstirile Sfântul Sava şi Sfântul Teodosie, Biserica ortodoxă a Naşterii Domnului din Betleem, Drumul Crucii, Sfântul Mormânt şi Biserica Învierii, Golgota.

TARIF: 645 EURO

Pelerinaj în Ţara Sfântă - 8 zile/7 nopţi - 11 - 18 octombrie 2018

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă, având cazare la Aşezământul Românesc de la Ierihon, în care aveţi prilejul să vă închinaţi în Mănăstirea ortodoxă de pe Muntele Tabor, Nazareth, Ierusalim,Grădina Ghetsimani, Drumul Crucii, Golgota, Sfântul Mormânt şi Biserica Învierii, râul Iordan, Betleem şi multe altele.

TARIF: 625 EURO

Pelerinaj în Ţara Sfântă -plecare din Cluj-Napoca- 23 - 27 august 2018

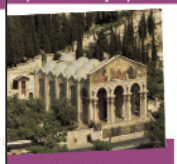

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă, cu cazare la hoteluri. Printre locurile în care ne vom închina, menţionăm: Muntele Tabor, râul Iordan, Aşezământul Românesc de la Ierusalim, Biserica ortodoxă a Naşterii Domnului din Betleem, Drumul Crucii, Sfântul Mormânt şi Biserica Învierii, Golgota.

TARIF: 500 EURO

Pelerinaj în Ţara Sfântă -cazare la hoteluri- 6 - 9 august; 20 - 23 august 2018

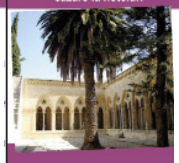

Vă invităm să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă, cu trecere pe la cele mai importante obiective: Muntele Tabor, Nazareth, Mormântul Maicii Domnului, Ierusalim, Muntele Măslinilor, Grădina Ghetsimani, Drumul Crucii, Golgota, Sfântul Mormânt şi Biserica Învierii, Hozeva, râul Iordan şi Biserica ortodoxă a Naşterii Domnului din Betleem.

TARIF: de la 450 EURO

Pelerinaj la Sfântul Munte Athos -program dedicat excusiv bărbaţilor- 25 august - 1 septembrie; 6 - 13 octombrie 2018

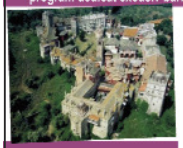

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Sfântul Munte Athos. Programul este dedicat doar domnilor şi se va trece pe la cele mai importante mănăstiri şi schituri, precum: Vatoped, Cutlumuş, Iviron, Sfântul Pantelimon, Filotheu, Marea Lavră şi Schitul Românesc Prodromu. Pelerinii vor avea prilejul să facă o experienţă duhovnicească şi să cunoască viaţa din mănăstirile athonite.

TARIF: 300 EURO

Pelerinaj la Constantinopol 5 - 9 septembrie; 29 septembrie - 3 octombrie; 18 - 22 octombrie 2018

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Constantinopol, Istanbul de astăzi, cu trecere pe la diferite obiective: Catedrala Sfânta Sofia, Moscheea Albastră, Topkapi – fostul palat al sultanilor şi actualul Muzeu Naţional al Turciei, Basilica Cisterne; turul oraşului bizantin Constantinopol; Patriarhia Ecumenică, închinare în Biserica Vlaherne, participare la Sfânta Liturghie la Biserica românească Sfânta Paraschevi.

TARIF: 155 EURO

ARAD - CENTRUL „SFÂNTUL APOSTOL ANDREI":
B-dul Revoluţiei, Nr. 30, Tel./Fax: +4 0257.466.784,
Email: arad@basilicatravel.ro, Program: 09.00 - 17.00
REŞIŢA - CENTRUL „SF. AP. PETRU ŞI PAVEL":
Str. Republicii, Nr. 1, Tel./Fax: +40255.255.135,
Email: resita@basilicatravel.ro, Program: 09.00 - 17.00
BUCUREŞTI - BASILICA TRAVEL: S . Doamnei, Nr. 20
Tel./ Fax: +4021.316.35.03 Mobil: 0741 260 424,
Email: office@basilicatravel.ro, Program: 09.00 - 17.00
www.pelerinaj.ro www.basilicatravel.ro

Comitetul de redacţie:
Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Dr. TIMOTEI SEVICIU – preşedinte;
Preasfinţitul Părinte Dr. EMILIAN CRIŞANUL, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului - vicepreşedinte
Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural, redactor responsabil; Arhim. Dr. Teofan Mada, vicar administrativ; Pr.Dr. Vasile Cucu, secretar eparhial – membri
Editura: Arhiepiscopia Aradului, Arad, 310084, Str. Episcopiei nr. 60-62, Tel.: 0257–281856 ISSN 1220 – 8531, ISSN-L 1220 – 8531 Tehnoredactare: Daniel Albu
Articolele pentru Revista Biserica şi Şcoala se trimit pe următoarea adresă de e-mail: bisericasiscoala1877@gmail.com
PREŢ 3 LEI